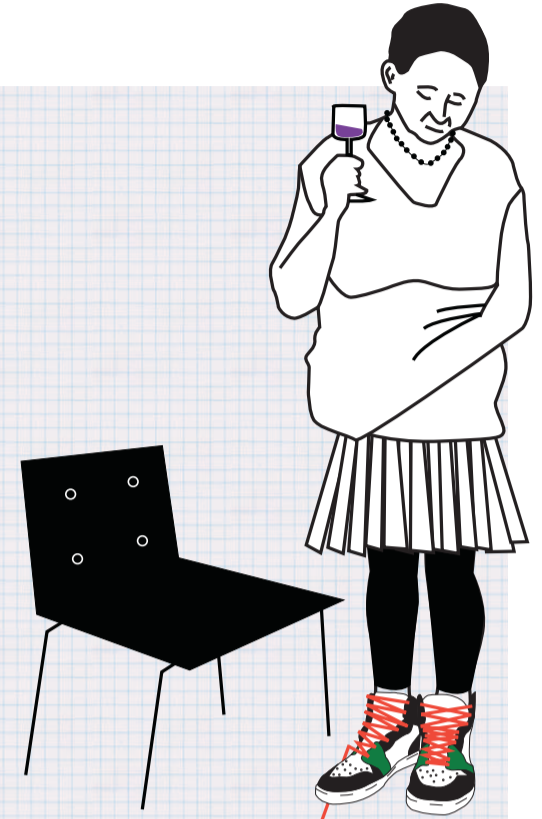
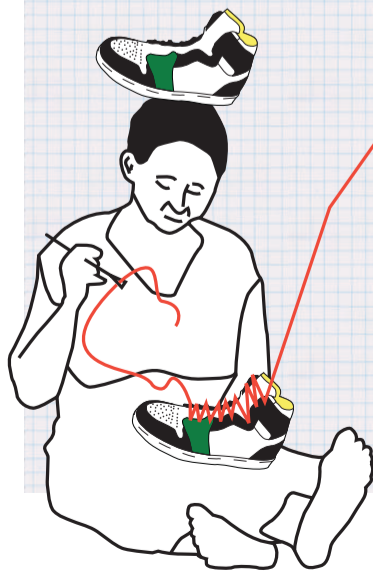

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI

Kehitys ei
aina auta
maailman
köyhimpiä

keskiaukeama

Joku raja jonolle

Hoitotakuulaki vaikuttaa myös YTHS:n mielenterveyspalveluihin

MAALISKUUN ALUSTA voimaan tullut uusi terveydenhuollon hoitotakuulaki pyrkii varmistamaan, ettei kukaan joudu jonottamaan tarvitsemaansa hoitoa yli puolta vuotta. Hoitotakuu koskee myös Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiötä mielenterveyspalveluineen.

”Uuden hoitotakuulain tarkoituksena on taata kaikille kansalaisille tasapuolinen hoitoon pääsy riippumatta esimerkiksi asuinpaikkakunnasta”, Tampereen YTHS:n psykiatri **Pauli Tossavainen** kuvaa.

Hoitoon tulee päästä tasapuolisesti myös riippumatta siitä, hakeeko vaikkapa hammashoitoa vai mielenterveyspalveluita. Ennen kaikkea laki velvoittaa seuraamaan, etteivät asiakkaat joudu jonottamaan tarvitsemaansa hoitoa suhteettoman kauan.

”YTHS:n mielenterveyspalveluissa vahditaan tästedes lakisääteisesti kahden aikajaksoa: aikaa opiskelijan yhteydenotosta hoidon tarpeen arviointiin ja aikaa arvioinnista hoitoon pääsyyn”, Tossavainen tiivistää lain vaikutukset.

UUSI LAKI koskee kiireetöntä hoitoa. Tällaiseksi katsotaan esimerkiksi masennuksen tai sosiaalisen jännittämisen hoito, kun taas tuki vaikkapa kuolemantapauksen tai onnettomuuden yhteydessä on kiireellinen asia eikä kuulu lain piiriin.

Akuuttihoitoon kohdalla opiskelijoilla on usein väärinkäsityksiä.

”YTHS:n mielenterveyspalvelut tarjoavat ensisijaisesti kiireetöntä hoitoa. Sen sijaan sairaanhoitolinjamme auttaa myös akuuteissa mielenterveysasioissa”, Jyväskylän aseman vastaava psykologi **Asko Hietala** selventää tilannetta.

Asiakkaan yhteydenotosta hoidon tarpeen arviointiin saa kulua aikaa uuden lain mukaan kulua enimmillään kolme viikkoa.

Jyväskylässä arvio tehdään yleensä heti. Kun asiakkaat soittavat mielenterveyspalveluihin päivystysaikana, puhelimeen vastaa psykologi tai psykiatri.

Työntekijä haastattelee asiakkaan puhelimesta ja tekee samalla hoidon

tarpeen arvioinnin. Kun tämä arvio on tehty, saa aikaa hoidon alkamiseen sen jälkeen kulua lain mukaan alle 23-vuotiailla korkeintaan kolme kuukautta ja yli 23-vuotiailla puoli vuotta.

”**ONHAN SE IKÄVÄÄ**, kun joutuu jonnekin”, Jyväskylän aseman psykiatri **Tarja-Sisko Saastamoinen** huokaa.

Psykologi **Kaisu Mäntymaa** on samaa mieltä.

”Jotkut ovat järkyttyneitä ja alkavat itkeä. Nykyään opiskelijat tosin usein tietävät tilanteen ja osaavat odottaakin jonoa.”

Haastatellut työntekijät ovat yhtä mieltä siitä, että asiakkaiden asettaminen hoidon mukaiseen tärkeysjärjestykseen on vaikea kysymys.

”Hoitotakuulain mukaan ensisijainen kriteeri hoitoon pääsyyllä on asiakkaan terveydentila”, Tossavainen toteaa

ja jatkaa, ”Terveydentilan selvittäminen on ruumiillisten sairauksien osalta kuitenkin usein selkeämpää kuin mielenterveydessä.”

MIELENTERVEYSPALVELUILLA on YTHS:ssä joitain yhteisesti sovittuja yleislinjoja hoidon ensisijaisuuksista.

”YTHS:n mielenterveyspalvelut eivät priorisoi jatko-opiskelijoita, toisen tutkinnon suorittajia tai opiskelutavoit-

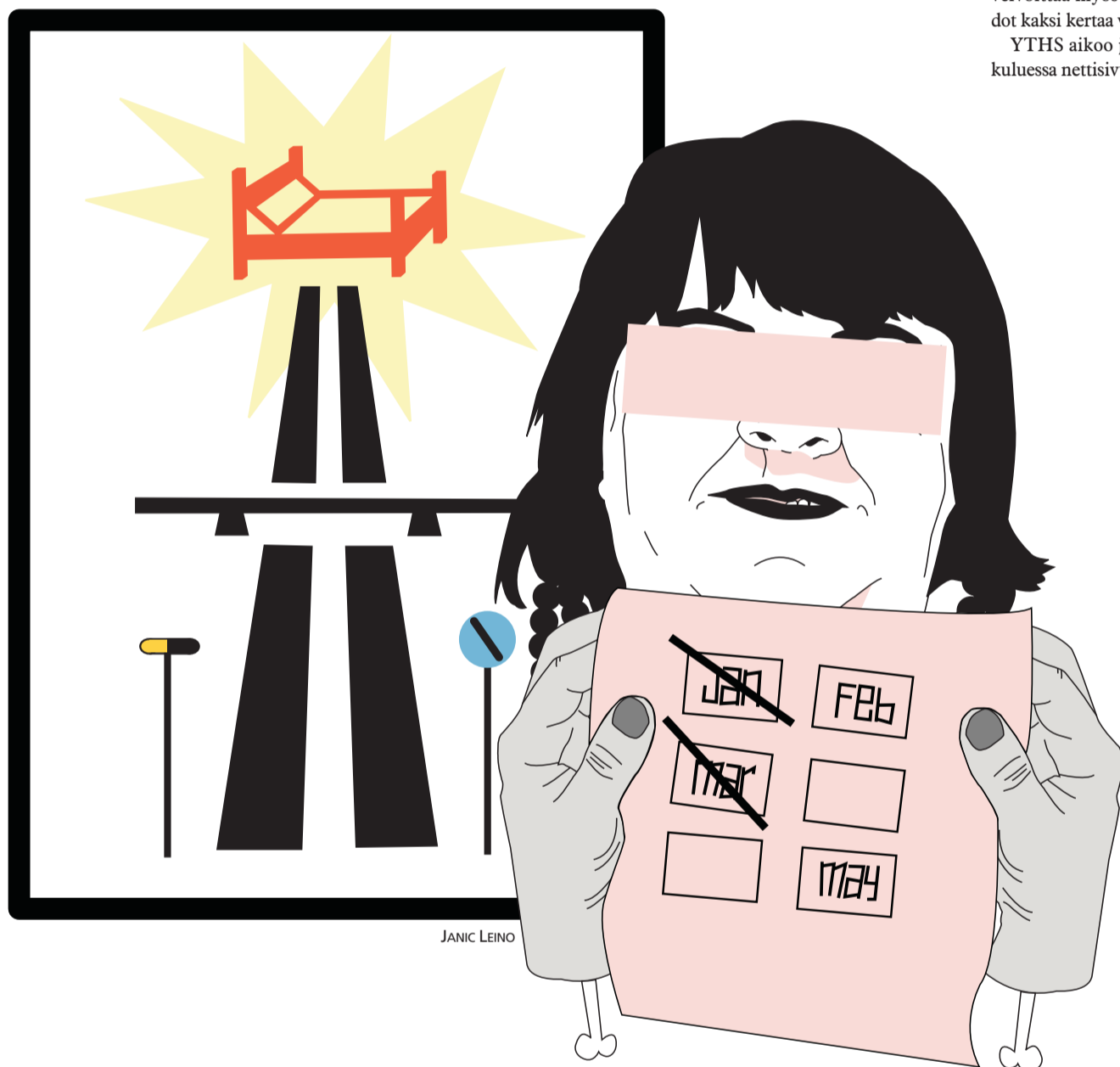
teista jo luopuneita kauan opiskelijoina olleita”, Jyväskylän vastaava psykologi **Asko Hietala** luettelee.

”Työnjakoa pyritään tekemään myös YTHS:n tarjoaman hoidon ja Kelan psykoterapiakuntoutuksen välillä. Lisäksi pitää määritellä, mitä mielenterveyspalveluja YTHS:n yleislääkärit voivat tarjota.”

Aika näyttää, miten hyvin hoitotakuulakia pystytään YTHS:n mielenterveyspalveluissa noudattamaan. Laki velvoittaa myös julkaisemaan jonotiedot kaksi kertaa vuodessa.

YTHS aikoo julkaista tiedot syksyn kuluessa nettisivuillaan.

Aura Nortomaa
jylkkari@jyy.fi

Edustajistoon haetaan mielipidekoneita

KAHDEN VUODEN PIINA on ohi. Enää ei kenenkään tarvitse värjötellä lähtökuopissaan. Pian jokaisella yliopiston opiskelijalla on taas mahdollisuus päästä Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan edustajistoon.

Ei tarvitse kuin ilmoittautua kaavakkeella ehdokkaaksi lokakuussa sekä saada kaverit ja pari vihamiestä äänestämään marraskuussa. Sitten onkin edessä kaksi vuotta vaikuttamista 41-jäsenisessä päätöselimessä.

Edustajisto kokoontuu keskimäärin kerran kuukaudessa Ilokiven ruokalaan päättämään suuret linjat siitä, miten jokaisen yliopisto-opiskelijan maksama jäsenmaksu käytetään ylioppilaskunnassa.

”Edustajisto tekee kaikki isot päätökset JYY:ssä. Ne voivat koskea esimerkiksi ylioppilaskunnan tiloja, kiinteistöjä ja yrityksiä. Samoin se päättää ketkä edustavat opiskelijoita yliopiston eri hallintoelimissä”, JYY:n pääsihteeri **Simo Pöyhönen** kertoo.

”Siellä ei ole tarkoituskaan päättää vappupäivän ohjelman monista yksityiskohdista.”

AIKAISempien vuosien perusteella läpimenoon tarvitaan parisenkymmentä ääntä, riippuen hieman ryhmästä ja äänestysprosentista.

Pääsihteeri Pöyhönen toivoo, että edustajistovaaleihin löytyisi mahdollisimman monta ehdokasta.

”Meidän kokoisessa ylioppilaskunnassa olisi hienoa, jos ehdolla olisi parisataa opiskelijaa. Yleensä se on pyörinyt 150 ehdokkaan kieppeillä.”

Pöyhönen pitää tärkeänä, että edustajistossa on ihmisiä, jotka eivät pelkää kertoa mielipiteitään. Se on luottamustehtävän ydin, ei asioiden hallinnointi.

”Edustajiston jäsenen pitäisi uskaltaa avata suunsa ja tuoda asioita esille, vaikka ovatkin uusia ja kokemattomia. Asioita myös auttaisi, jos olisi jonkinlainen näkemys siitä, miten opiskelijamaailmasta tehdään parempi.”

Pääsihteerin toiveissa on, että edustajistossa käytäisiin ajoittain kriittistäkin keskustelua opiskelumaailmasta ja ylioppilasliikkeen suunnasta.

”Välillä tällaista keskusteluintoa on löytynyt, välillä ei.”

EDUSTAJISTO IMEE SISÄNSÄ opiskelijan kuin opiskelijan pääaineesta riippumatta.

Aikaisemmista vuosista voi kuitenkin nähdä, että keskimääräistä innokkaammin vallan kahvaan hakeutuvat yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden opiskelijat.

”Edustajisto on paikka, joka voi poikia mielenkiintoisia asioita. Siellä voi myös tutustua kiinnostaviin ihmisiin”, Simo Pöyhönen mainostaa.

Luottamustoimi on monelle koulu myöhempää elämää varten. Edustajistossa oppii perusasiat isohkon yhteisön

pyörittämisestä, joista on hyötyä lähes työssä kuin työssä.

”Maailma kun pyörii erilaisten kokousten ja palavereiden ympärillä niin paljon, että edustajisto on hyvä koulu peruskäytännöistä, joita ainakin akateemisen ihmisen on hyvä tietää”, pääsihteeri muistuttaa.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan edustajiston vaali vuosille 2006–2007. Ehdokasilmoitukset, sekä vaaliliittojen ja -renkaiden perustamisilmoitukset jätettävä keskusvaalilautakunnalle osoitettuna viimeistään ti 11.10. kello 12.

Jyväskylän yliopisto yrittää kehittää opetuksen laatua

YHTEISKUNTA VAATII yliopistoja tehostamaan jatkuvasti toimintaansa. Jyväskylän yliopisto yrittää vastata haasteeseen kehittämällä opetustaan.

Työ aloitettiin vuonna 2000 Opetuksen laadun kehittämisprojektilla (Oplaa!), joka sai jatkoa Opetuksen laatu-prosessi -hankkeesta (Oplaa) vuonna 2003.

”Tavoitteena oli alun perin luoda pysyvä, mutta dynaaminen opetuksen laadun kehittämisjärjestelmä. Oplaa-projektin käynnistyessä yliopistolla ryhdyttiin pohtimaan laatua myös laajemmin, kaikessa yliopiston toiminnassa”, pääkoordinaattori **Jari Rantamäki** kertoo.

Rantamäki luotsaa Oplaa-ryhmää, joka on vastuussa hankkeesta koko yliopistossa. Laitoksilla taas on omat vastuuhenkilöiden vetämät työryhmänsä, joita tukemaan Oplaa-ryhmä järjestää esimerkiksi koulutustilaisuuksia.

USEILLA LAITOKSILLA henkilökunta ja opiskelijat ovat kiinnittäneet opetuksen laatuun huomiota oma-aloitteisesti jo ennen hankkeen alkua.

Oman laitoksensa opetuksen laadun kehittämissuunnitelmassa opiskelijajäsenenä toimivat **Anna Tuhola** ja **Kalle Koivisto** näkevät yhteneväisyyksiä hankkeen ja jo olemassa olevan kehittämis-toiminnan välillä.

Matematiikkaa opiskeleva Tuhola kuvailee oman laitoksensa tunnelmia ristiriitaisiksi.

”Laitoksella pohditaan jatkuvasti, kuinka opetusta voitaisiin kehittää. Hanke on tuonut mukanaan paljon paperitöitä. Tämä lisää työmäärää niille opettajille, jotka tekevät jo paljon opetuksensa kehittämiseksi.”

Tuhola myöntää, että myös yksilöerot voivat vaikuttaa työmäärään.

”Opettajilla on hyvin erilaisia tapoja toimia. Jotkut voivat ideoida opetustaan vapaamuotoisesti kahvipöydässä, toiset kirjaavat ajatuksensa tarkasti ylös.”

MYÖS PSYKOLOGIAN laitoksella opetuksen laadun kehittäminen on ollut pinnalla pitkään. Laitoksen opiskelijat ovat saaneet kiitosta aktiivisuudestaan tässä.

Psykologiaa opiskeleva Koivisto on Tuholan kanssa samoilla linjoilla hankkeen ja oman laitoksensa toiminnan suhteesta.

”Monet hankkeen tavoitteet ovat tuttuja jo vanhastaan. Laitoksella esimerkiksi palautejärjestelmät toimivat jo”, Koivisto sanoo.

Kaiken toiminnan edellytyksenä on kiinteä yhteistyö yliopiston, opetushenkilökunnan sekä opiskelijoiden välillä.

Yliopiston rahoitus Oplaa-hankkeelle jatkuu näillä näkymin vuoden 2006 loppuun saakka.

Tiina Koponen
jylkkari@jyy.fi

Hops tulee, oletko valmis?

YKSI VIIME KEVÄÄN pääteemoista Oplaa-hankkeesta oli hops eli henkilökohtainen opintosuunnitelma, jonka tarkoituksena on jäntevöittää opiskelijoiden suunnitelmia opintojensa kulusta.

Hopsiin kootaan omaan tutkintoon kuuluvat kurssit aikatauluineen, ja sitä päivitetään ajan myötä omien intressien ja tavoitteiden tarkentuessa.

Opintosuunnitelmat ovat jo käytössä useilla laitoksilla. Tavoite on, että vuodesta 2006 lähtien jokainen uusi opiskelija tekee itselleen suunnitelman.

Anna Tuholan ja **Kalle Koiviston** mielestä henkilökohtainen opiskelusuunnitelma vaikuttaa hyvältä ajatukselta. Pelkkä pakko-hops ei kuitenkaan ole kenenkään etujen mukainen.

Kun Koivisto aloitti toissa vuonna opintonsa psykologian laitoksella, suunnitelman teko oli jo osa alkuvaiheen opintoja, vaikkakin ilman kiinteää ohjausta. Koiviston mielestä positiivista laitoksen hops-järjestelmässä on se, että siitä käy selkeästi ilmi tutkinnon rakenne.

”Olisin kuitenkin kaivannut ohjausta esimerkiksi kurssien kuormittavuuden näkökulmasta. Laitoksella kyllä rohkaistaan hakemaan ohjausta myös tässä asiassa. Ilman sitä suunnitelma voi jäädä pelkäksi paperiksi, johon vain heitetään jotain ja joka palautetaan opintoviikkojen takia”, Koivisto kertoo.

Tuhola on puolestaan opiskellut matematiikkaa jo viisi vuotta, joten hän on saanut tulla toimeen ilman virallista henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa.

”Oma asenne ja tietämys määräävät suunnitelman tärkeyden. Henkilökohtainen, ohjattu opiskelusuunnitelma on varmasti tarpeellinen niille opiskelijoille, joilla ei ole varmuutta opintojen suunnasta ja kurssivalinnoista.”

Tuhola tuo esille yksilöllisten tutkintorakenteiden mukanaan tuomat haasteet.

”Ilman suunnitelmaa ja ohjausta rohkeat valinnat voivat jäädä tekemättä.”

Tiina Koponen

Jylkkärin graafikko innostui kynästä

JYVÄSKYLÄN Ylioppilaslehden uuden siviilipalvelusmiehen **Janic Leino** liipastossa lojuu A4-arkki, johon on luonnosteltu kaksi esinettä, parsakynä ja norsunjalkajakara. Niille on ihan hyvä syy, mutta palataan asiaan vähän myöhemmin, sillä ensin pitää puhua nimestä.

Erikaiselle kirjoitusasulle on nimittäin yksinkertainen selitys: äidin mielestä se sointui mukavasti yhteen isosisko-Jessican kanssa.

”Katsoin joskus nimipalvelusta, että Suomessa on yhteensä kaksi Janicia”, Leino kertoo.

Syyskuussa palveluksensa aloittanut Leino arvelee keskittyvänsä Jylkkärissä lähinnä kuvittamiseen, ulkoasun kehittämiseen ja valokuvaamiseen.

”Aiemmin olen ollut sekatyöläinen lähinnä alakulttuurimedioissa ja muotimaailmassa. Ehkä täällä yllätän vielä kirjoittamalla jotain”, hän sanoo.

Iso-Britanniassa Brighton Northbrook Collegessa ja Taideteollisessa korkeakoulussa vaatesuunnittelua opiskellut Leino on vaikuttanut Helsingissä kymmenkunta vuotta.

”Nyt Jyväskylässä huomaa hirveästi tuttuja naamoja, mutta nimiä ei välttämättä muista. On mulla täällä kavereita, joiden kanssa on muutenkin ollut tekemisissä”, Leino kertoo.

Kun häntä pyytää listaamaan esikuvia, mies hiljenee hetkiseksi.

”Tuntuu, että ne päivittyvät nopeasti. Enemmänkin inspiroidun hetkestä. Olen ollut niin pitkään kiinnostunut

HANS-PETER WECKMAN

kaikesta, että tässä on ehtinyt nähdä monen nuorisokulttuurin nousun ja tuhon”, hän muotoilee.

”Niin ja sitten tietenkin mä inspiroidun mun tyttöystävästä ja ystävästä. Eikös se ole ihan reilua sanoa noin?” Leino lisää vielä.

Vaan ne parsakynä ja norsunjalkajakara. Molemmat ovat Leinoa innoittaneita asioita, joista ensimmäinen löytyi pilailutarvikeliikkeestä ja jälkimmäinen Korkeasaaresta.

Olli Sulopuisto
toimittaja@jyy.fi

lyhyet

Sosiaalisihteerin metsästys jatkuu

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta jatkaa sosiaalisihteerihakua 30.6.2006 saakka kestävään työsuhteeseen. Työsuhdetta on mahdollista jatkaa vuodella ilman eri hakua molempien osapuolten niin halutessa.

Hakua jatketaan, koska tehtävään valittu henkilö ei ottanut paikkaa vastaan.

Sosiaalisihteerin tehtävänä on muun muassa kehittää JYYn sosiaali-, terveys- ja tasa-arvotoimintaa sen eri osa-alueilla, organisoida näihin liittyviä palvelu- ja edunvalvontatehtäviä, koordinoita ylioppilaskunnan asunonvälitystoimintaa sekä toimia sosiaalivaliokunnan sihteerinä.

Alkukupaus on valtion virkaehtosopimuksen mukainen palkkaluokka A 11, mutta siirtyminen uuteen palkkausjärjestelmään tapahtuu toimikauden aikana. Hakijalle katsotaan eduksi opintososiaalisten asioiden sekä terveys- ja liikuntatoiminnan ja ylioppilaskunnan tuntemus.

Hakemus liitteinen on toimitettava JYYn keskustoimistoon (Keskus-sairaalan tie 2, 40600 Jyväskylä) perjantaihin 30.9.2005 klo 14.30 mennessä osoitettuna JYYn hallitukselle. Kuoreen tunnus ”sosiaalisihteerin”. Hakemuksia ei palauteta. Aiemmin toimitetut hakemukset huomioidaan automaattisesti.

Lisätietoja antavat ylioppilaskunnan pääsihteerit **Simo Pöyhönen**, puh. 0400 936834, paasihteerit@jyy.fi, sekä ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja **Kirsi Marttinen**, puh. 050 531 4244.

Keskiviikkona liikunta polttaa

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu-opiskelijat järjestävät jo viidennen kerran opiskelijoille tarkoitetun Poltetta Puntissa-liikuntapäivän.

Keskiviikkona syyskuun 28. päivä järjestäjät odottavat yli tuhatta liikkujaa Hipposhallin maisemiin klo 10–16. Päivän aikana yritetään saada opiskelijat liikkumaan ja tiedostamaan terveelliset elämäntavat. Kaikki toiminta on opiskelijoille ilmaista.

Tapahtumassa esitellään laajasti paikkakunnan liikuntamahdollisuuksia ja tarjotaan myös tilaisuus kokeilla uusia lajeja. Liikuntamuotoja löytyy päivän aikana rugbya golfiin, kuntopyrkkeilyä capoeiraa ja footbagista aerobiin.

Päivän aikana tahitaan myös luvun vuoden ensimmäinen JYY-Cupin osakilpailu.

Terveiden ammattilaiset ovat myös paikalla opastamassa opiskelijoita opiskeluergonomiassa, terveellisessä ruokavaliossa sekä muissa yleisissä hyvinvointia ylläpitävissä asioissa.

Erityisesti ulkomaiset opiskelijat on tänä vuonna otettu huomioon päivän järjestelyissä.

Myös yliopiston henkilökunnan liikuntailtapäivä on ajoitettu samalpäivälle. Luvassa onkin haasteelluja henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä. Myös ulkomaisia opiskelijoita haastetaan ainakin sähköisen merkissä.

Tapahtuman rinnalla on käynnissä Eurolla liikkumaan -viikko, jonka aikana (26.9. – 2.10.) opiskelijat voivat edullisesti tutustua kaupungin liikuntapalveluihin.

huomautus
reuna

Jenni Latvala

alkukirjoitus

28. syyskuuta 2005

Kuulustelu vankilan portilla

EN OLE KOSKAAN ollut sisällä vankilassa. Jo rakennuksina ne ovat tarpeeksi jännittäviä. Ulkoapäin ne ovat usein pelkistettyjä ja ankaran näköisiä. Niitä myös vartioidaan niin, että se herättää ihmisessä pelkoa.

Vankiloissa asuu tietysti tappajiakin, mutta pitääkö sen takia rakennuksen olla arka ohikulkijan katseelle tai kosketukselle?

YRITIN OTTAA vankilasta kuvaa Poitiersin kaupungissa Ranskassa toissa keväänä. Minua kiehoi rakennus, joka sijaitsi tien varressa matkalla keskustasta yliopistolle.

Se oli vaaleaa betonia ja ikkunaton. Jyhkeän oven yläpuolella viuhahteli tuulessa vallankumouksellisesti sinipunavalkoraitainen lippu, saasteista harmaantunut.

Kyykistellessäni kuvausasennoissa lähettyville ilmaantui hattuun ja vyölliseen beigeen takkiin pukeutunut mies. Hän oli kulkevana ohi, mutta käännähti puhuttelemaan minua kauluksien sisästä: Mitä varten otit kuvia? Montako olit ottanut? Mistä tulet ja mitä teet täällä?

Mies pyysi saada nähdä henkilöllisyyspaperini. Sanoin, että olen juuri tullut Suomesta ja etten tiedä aivan kaikkia sääntöjä. Mies huomautti, että vankilan kuvaaminen on kiellettyä ja että papereistani täytyy ottaa valokopio.

Hän poistui sisään vankilaan ja ovi sulkeutui raskaasti edessäni. Jäin ymmälle. Lysähdin kuumalle asfaltille vankilan seinustaa vasten. Viruin siinä vartin verran itkun vaiheilla.

KUN MIES PALASI, oli hänellä virka-asuinen seuralainen. Mies sanoi uudelleen, että on erittäin vaarallista ottaa kuvaa vankilasta. Käännyin kiihtyneenä toisen herran puoleen ja puuskahdin, että halusin vain ottaa kuvan rakennuksen ja lipun uljaasta yhdistelmästä, ja että otin kuvat vain itsenäni varten, en julkaistavaksi.

Virka-asuinen totesi rauhallisesti, että tällä kertaa ei ryhdytä jatkotoimenpiteisiin, ja sain korttini takaisin. Toinen mies vielä varoitti minua ottamasta jatkossa kuvia vankiloista.

Kameraani ei viety, ei filmiäkään. Sain jatkaa matkaa, mutta kuohuin. Epäilivät minun aikeitani. Pilasivat pienen iloni, ja arkistivat varmasti naamanikin vankilan kansioihin kelmien joukkoon.

ON SURULLISTA, että Euroopassakin kansalaisia valvotaan valvomisen vuoksi. Poliisi ei saavuta kansalaisten luottamusta omavaltaisuuttaan osoittamalla.

Järjestyksenpitotoimet eivät saa viedä ihmisiltä perusturvallisuuden tunnetta. Ihmiset turhautuvat, kynnistyvät ja saattavat jopa tietoisesti ärsyttää poliisia, jos he arkisissa touhuissaan saavat kokea olevansa uhka yhteiskunnalle.

Tuohan se toki elämään vaihtelua, että saa tuntea olevansa vaarallinen yksilö. Se ei ole edes vaikeaa. Tarvitsee vain ottaa kamera käteen ja etsiä mielenkiintoista kuvattavaa.

jmlatval@cc.jyu.fi

Kirkko kadottaa nuoria aikuisia

Tilastojen mukaan luterilaisesta kirkosta on eronnut Suomessa 20 vuodessa lähes 400 000 jäsentä (HS 25.9.2005). Se on jo aikamoinen määrä, mutta muutoksen vaikutusta vahvistaa toisen otantakyselyn tulos, jonka mukaan eroajista 70–80 prosenttia on 18–39-vuotiaita.

Luterilaisella kirkolla tuntuu olevan käsisään ongelma, joka vaikuttaa sen jäsenpohjaan pysyvästi. Siihen ei auta, että kirkkoon liittyy samaan aikaan paljon uusia jäseniä. Nettokadotus on silti melkein 220 000 sielua.

Jotain siis pitäisi tehdä. Yksi keino on ilmiön ymmärtäminen tutkimuksen kautta. Kirkon tutkimuskeskuksella on parhailaan käynnissä kolmivuotinen Nuori aikuinen -hanke, jossa haastattelujen avulla selvitetään tuhannen pääkaupunkiseudulla asuvan 18–39-vuotiaan arvomaailmaa.

Hankkeen tarkoituksena on lisätä seurakuntien työntekijöiden ymmärrystä siitä, millaisessa maailmassa nuoret elävät. Tavoitteena on, että ensi vuonna valmistuvan tutkimuksen johtopäätökset veisivät kirkon itsetutkimukseen, miten se saisi paremmin pidettyä kiinni nuorista jäsenistään.

Tutkija, dosentti Kati Niemelän mukaan tutkimuksessa on jo selvinnyt, että nuoret ja nuoret aikuiset haluavat irtautua perinteisestä, auktoriteetteihin sidoksissa olevasta uskonnollisuudesta. He pitävät itseään henkisinä mieluummin kuin uskonnollisina ja kristittyinä mieluummin kuin luterilaisina. Alle 25-

vuotiaista vain joka viides ei voisi kuvitella eroavansa kirkosta.

Tulokset veisaavat selvää säveltä merkittävästä asennemuutoksesta, joka haastaa kirkon sanoman perillemenon. Lisäksi kun saman tutkimuksen mukaan vain noin joka kymmenes kirkon työntekijä on yleiseltä asennoitumiseltaan samansuuntainen kuin enemmistö haastatelluista nuorista.

Mielenkiintoista muutoksessa on sekin, että kirkosta eronneiden sukupolvi on sama, johon seurakunnat ovat satsanneet vahvasti lapsi- ja nuorisotyössä.

Eroavistakin suuri osa on käynyt seurakunnan päiväkerhoissa ja etsinyt itseään rippileirilä. Tähän kirkko onkin tuudittautunut ja uskonut sen riittävän. Kuitenkin vuosien kartuttua usko ei ole jokaisella jäsenyyteen enää riittänyt. Luterilaisen kirkon pitääkin liikkeenä lähteä haistelemaan uusia tuulia, mikäli se haluaa säilyttää jäsenkuntansa kokoluokan myös tulevaisuudessa. Kirkolla on edessään jälleen tiukkoja valintoja, joista yksi on muutoksen voimakkuus.

Onko kirkon järkevä olla moniarvoisuvassa maailmassa muutoksiin ajankohtaisesti reagoiva yleisliike, joka tarjoaa suurimmalle osalle jäsenistään vähän jotakin? Vai pitääkö kirkon olla pienemmälle jäsenjoukolleen se juureva tammi, jonka pysyvyydestä voi hakea päivien melskeessä tukea ja turvaa?

Toni Peltonen

Lehti - TTT:n uutisia

Afrikassa vietetään jälleen nälkäpäivää

Nälkäpäiväkeräys on osoittautunut menestykseksi Afrikassa. Useissa mantereiden etelä- ja itäosan maissa on vietetty nälkäpäivää jo vuosia eikä loppua näy.

”Aina nälkäpäivä ja koko ajan jano”, tiivistää tunnelman setä Tuomo ja kuolee pois.

Hänen naapurinsa perheessä ei ole syöty enää kolmeen kymmeneen vuoteen, paitsi lasten syntymäpäivinä muutamia hiekkakakkuja kynttilöiden kera.

”Tule hyvä kakku, älä tule paha kakku”, laushtaa rouva Fatima ruokarukouksen ja nääntyy nälkään.

Nälkäpäivän lisäksi suosittua on ollut vallopaasto sekä autottoman päivän vietto, josta on myös monin paikoin vuosisatojen perinteet. Aids-päivää juhlietaan ympäri mannerta pääosin positiivisissa tunnelmissa.

”Enemmän kuin suomalaisesta ruuasta, pidän savesta”, tuumaa heimopäällikkö Shaka ja heittää lusikan nurkkaan.

Totuuden tietotoimisto
<http://lehti.samizdat.info/>

toimitus suosittellee:

Avec Sara (tv-ohjelma). Onko roska silmäsi Sara? Uusi kokki-ohjelma johdattelee myötähäpeään ja raivonpuuskaan. Voiko ihminen ”pistää” enempää ”ihania” raaka-aineita ruokaan? Viva La Sara!

Arkistot (muistot). Muuttolaatikoiden väliltä löytyneet kirjeet, luokkakuvat ja muistinpainot nostavat nostalgian pintaan.

Blogit (nettikirjoitusta). Jos luulit, että elämä on tylsää, käy lukemassa blogeja. Huomaat, että se yleensä on.

kuvatuksia

Jyväskylän Ylioppilaslehti

Toimituksen yhteystiedot:
Opinkivi, I kerros
Keskussairaalan tie 2, 40600 Jyväskylä
Puhelin: (014) 260 3360
Faksi: (014) 260 3928
Sähköposti: jylkkari@jyy.fi
Nettisivut: www.jyy.fi/jylkkari

Päätoimittaja Toni Peltonen
(014) 260 3359 / 044 531 1099 /
paatoimittaja@jyy.fi
Toimittaja Olli Sulopuisto
(014) 260 3360 / 050 355 4767 /
toimittaja@jyy.fi
Visualisti Janic Leino
(014) 260 3973 / 040 533 0445 /
sivari@jyy.fi

Taloudenhoitaja ja toimistos sihteeri
Paula Rouhiainen (014) 60 7226

Jylkkärin vuositulo maksaa JYYn
jäsenille 8 euroa ja muille 25 euroa.

Osoitteenmuutokset ilmoitetaan
ylioppilaskunnan keskuustoimistoon,
puh. (014) 260 3355.

Ilmoitusmyynti:
Vexi Virtanen, Veximedia
050 592 3696 / Fax: (014) 618 633
Valtakunnallinen ilmoitusmyynti:
Pirunrykki Oy (02) 233 1222

Ilmoituksenvalmistus
Grafiikka Rutanen (014) 216 315 /
050 596 2444 / grafiikka@rutanen.fi

Jyväskylän Ylioppilaslehti on Jyväskylän
yliopiston ylioppilaskunnan julkaisu.
Lehti ilmestyy 16 kertaa vuodessa
lukukausien aikana.

Painos 7 000 kpl. Painopaikka Lehtisepät
Oy, Pieksämäki (015) 348 1200

ISSN 0356-7362

kuvattua

JANIC LEINO

Kortepohjan ylioppilaskylän syyskuiset siivoustalkoot siirsivät huonekalut käytävistä jatkokäsittelyyn.

jyy pää

Kirsi Marttinen

Uusien ja vanhojen sekava syksy

TÄMÄ SYKSY on sekavaa aikaa. Uudet opiskelijat yrittävät päästä selville siitä, mitä ja missä tahdissa heidän tulisi opiskella. Vanhat opiskelijat pähkäilevät uusien ja vanhojen tutkintovaatimusten parissa. Laitosten ja tiedekuntien henkilökunta joutuu vastaamaan kysymyksiin, joita ei välttämättä ole edes vielä mietitty.

ON SELVÄÄ, että eri opiskelijoiden käyttäessä uusia ja vanhoja tutkintovaatimuksia rinnakkain tullaan jossain vaiheessa törmäämään ristiriitaisuuksiin ja kummallisuuksiin. Opintoviikkojen muuttaminen opintopisteiksi pyörityssääntöineen voi myös jossain määrin tuntua salatieteeltä, joka on hyvin kaukana matematiikasta.

Akateeminen vapaus riistettiin tulevilta sukupolvilta eduskunnan päätöksellä. Pelkään pahoin, että "paperit käteen ja pihalle"-mentaliiteetti näkyy tulevaisuudessa. Mielestäni suomalaisen yliopiston vahvuus on tähän asti ollut mahdollisuus sovittaa opiskelu muun elämän mukaan, olla osa-aikainen opiskelija, työntekijä tai järjestöaktiivi. On ollut aikaa ja mahdollisuus etsiä niin itseään kuin oikealta tuntuvaa aineyhdistelmäkin. Myös vaihtoon lähdön sovittaminen opintoihin on ollut pääsääntöisesti helppoa.

NYT OPISKELIJAT joutuvat kirjoillaolovuosinaan opiskelemaan täyttä tahtia saadakseen vaaditut opintopisteet kasaan. Lainan nostohalukkuus ei ole noussut, joten työnteko opiskelujen ohella varmasti jatkuu. Eniten pelkäänkään sitä, että yhä useammat jättävät lähtemättä mukaan järjestötoimintaan.

Useilla aloilla järjestökokemus voi olla yhtä arvokasta kuin työkokemus, varsinkin jos kyseessä ei ole oman alan työ. Joskus siirtyminen työelämään tapahtuu juuri harrastuksen tai järjestötoiminnan kautta. Ylioppilaskunta lie-nee tästä oivallinen esimerkki.

Opiskeluajan tulisi olla muutakin kuin luennoilla ja demoissa istumista, esseiden väentämistä ja kirjatenttejä. Se on oivallinen mahdollisuus tavata erilaisia ihmisiä, harrastaa, olla aktiivinen ja oppia muutenkin kuin kirjoista.

UUSI VUOSI tuo uudet kujeet ja toivon hartaasti, että uudet opiskelijasukupolvet löytävät tiensä opiskelijapolitiikkaan, ainejärjestötoimintaan tai mihin tahansa aktiviteetteihin – rajauksista huolimatta.

Kirjoittaja on JYYn hallituksen puheenjohtaja.

vapaa sana

Mielipidekirjoitukset sähköpostitse osoitteeseen jylkkari@jyy.fi. Kirjoita lyhyesti. Toimitus varaa oikeuden lyhentää ja käsitellä kirjoituksia tarvittaessa.

Luentosaleissakin huono ergonomia

Viimeisimmässä Jylkkärissä (10/2005) kerrottiin yliopiston atk-tilojen huonosta ergonomiasta. Itseäni ovat jo useamman vuoden ajan häirinneet tenttisalien äärimmäisen huonot olosuhteet neljän tunnin tenttiin vastamiseen.

Paras esimerkki surkeasta salista on päärakennuksen isoin sali C1. Miten opiskelijoiden voidaan kuvitella pystyvän hyvään tenttisuoritukseen, kun pöytiä ei ole mailla halmeilla ja vastaus tapahtuu puualustan päällä keitellessä?

Alustan tasapainotus muualle kuin jalkojen päälle on lähes mahdotonta, ja kun sen laittaa jalkojen päälle, asento on kilpikonnamaisen kyyryinen, mikä aiheuttaa jumeista ja kipua hartiansuudulle päiväkausiksi. Samoin parhaimmillaan alustasta on viemässä tilaa tenttikysymysten, suttuja vastauspapereiden sekä kynän ja kumin lisäksi vielä useampi apuna käytettävä kirja.

Yliopiston alue on pullollaan parempia saleja. Uskon, että kun tenttisäkin työtilat ja asento ovat kohdallaan, voimme odottaa parempia tuloksia ja jaksamista. Omalta osaltani tentit on tehty, mutta muita tenttijoita vielä löytyy.

Saila

Jäävätkö vanhukset EU:ssa jalkoihin?

EU:ssa ei valtiotieteiden tohtori Taina Rintalan mukaan tunneta käsitettä vanhuspolitiikka (Yhteiskuntapolitiikka-lehti 4/2005). Sen sijaan EU:ssa tunnetaan käsite Lissabonin strategia, jonka tavoite on edistää kilpailukykyä. Kaikki muut asiat on valjastettu palvelemaan tätä kilpailukykystrategiaa.

Kun ennen sosiaali- ja terveystieteiden kassa huomio kohdennettiin pääosin lapsiin, vanhuksiin, vammaisiin ja vähäosaisiin, on linja EU:ssa se, että kaikista huolehditaan. Eikö kuulostakin hyvältä? Ylevä periaate tarkoittaa kuitenkin sitä, että nuo ryhmät joutuvat jatkossa yhä enemmän huolehtimaan itse itsestään. EU:n punainen lanka asiassa on aktiivinen ikääntyminen.

Eläkeläiset nähdään EU:ssa ennen kaikkea aktiivisina kuluttajina, harrastajina, vapaaehtoistyöntekijöinä, järjestöaktiiveina ja itsensä sekä toisten auttajina. Toisaalta EU:ssa toivotaan, että työura ei päättyisi vielä 65-vuotiaana. Eli kravatti pysyy kaulassa ja kintaat kädessä loppusuoralle asti. Sinä yli 65-vuotias, älä kysy, mitä yhteiskunta voi tehdä hyväksesi. Kysy, mitä sinä voit tehdä yhteiskunnan hyväksi!

Samaan aikaan, kun EU-Suomessakin enenevässä määrin siirrytään toteuttamaan Lissabonin strategiaan perustuvaa aktiivista "kaikenikäisten Eurooppaa", jää meillä huomioimatta hoitolaitoksissa ja vanhainkodeissa jo olevat vanhuksemme.

Heitä ei saada enää lapioimaan oja tai vetämään eläkeläisten kuntosaliryhmää, vaikka EU kuinka tekee uusia strategioita ja direktiivejä. Kunnallisessa päätöksenteossa olisikin aika laittaa asiat arvojärjestykseen ja lopettaa sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistushömpän toteuttaminen vanhustemme kustannuksella.

On OK, että uusia näkemyksiä tulee päätöksentekoon. Mutta uudistukset eivät voi tapahtua niin, että niiden jalkoihin jää kokonainen väestöryhmä. Ennen kuin rupeamme nostelemaan kehitysapuja gepardihauille tai huolehtimaan turvapaikkashoppailijoiden edesottamuksista, pitää meidän hioa oma elinympäristömme.

Globaaleista asioista enemmän kiinnostuneita nuoria nykytilasta ei voi silti syyttää, sillä kuntapäätäjätämme lähes kaikki ovat varttunutta väkeä, joita pitäisi nämä asiat kiinnostaa. Nuortenkin tulisi tietysti osata katsoa lähemmäs.

Vesa-Matti Saarakkala
Perussuomalaisen 1. vpj.
kaupunginvaltuutettu

Akateemisen työn markkinointi tehokkaammaksi

Jyväskylän yliopisto menestyy erilaisissa vertailuissa erinomaisesti. Olemme maan toiseksi suurin maisterikouluttaja, ja suhteessa voimavaroihin tehokkaimmasta päästä. On saatu laatuyksittäimainintoja, ja kokonaisuudessaan valittamisen aiheita ei oikeastaan ole.

Aina voi kuitenkin parantaa. Tilasto- ja tutkimuskeskus "Yliopistot 2004" kertoo, että Jyväskylän yliopistosta vuosina 1998 – 2002 valmistuneista on valmistumista seuraavan vuoden lopussa ollut työttömänä säännönmukaisesti noin viisi prosenttia. Valtakunnallinen kaikkien alojen keskiarvo on tarkastelujaksolla ollut 3,3–3,7 prosenttia vuotta 2002 lukuunottamatta.

Jyväskylästä valmistuneiden hie- man keskiarvon ylittävää työttömyysprosenttia selittää osaltaan se, että Keski-Suomessa voimakkaasti työvoiman kysyntä kohdistuu ammatillisen peruskoulutuksen hankkineisiin. Näin ainakin TE-keskuksen mukaan. Moni yliopistosta valmistunut haluaisi jäädä Jyväskylään tai sen lähiympäristöön töihin, mutta koulutusta vastaavaa työtä ei ole tarjolla.

Kuntien taloudellinen tilanne pakottaa vähentämään henkilöstöä. Esimerkiksi Jyväskylän kaupunki vähentää noin viisisataa henkeä, lähinnä eläköitymisten myötä. Voi olettaa, että täytettävät paikat vaatisivat korkeaa akateemista osaamista. Lopputuloksen arviointi on vaikeaa. Julkiselta sektorilta tuskin on nykytiedon valossa odotettavissa merkittävää nettokasvua akateemisen työn kysyntään, joten katse kääntyy yksityissektoriin.

Yliopistolla on paljon yhteistyötä alueen elinkeinoelämän kanssa, mistä osoituksena ovat hallituksen uudet yliopiston ulkopuoliset jäsenet. Alkaneella kolmevuotiskaudella olisi otettava yliopiston yhdeksi kärkiteemaksi yliopistolaisen osaamisen tehokas markkinointi Keski-Suomen yrityksiin. Harjoittelumahdollisuuksien kehittäminen voisi edistää tavoitetta.

Osaamisen monipuolistamista taas palvelisi sivuaineiden vapauttaminen. Uusia päätöksiä tämä ei vaadi, sillä yliopiston kehittämissuunnitelma vuodelta 2001 linjaa, että sivuaineiden opinto-oikeuksien vapauttamista jatketaan.

Antti Vesala
JYY:n korkeakoulupoliittinen sihteeri

Onko hopsissa järkeä?

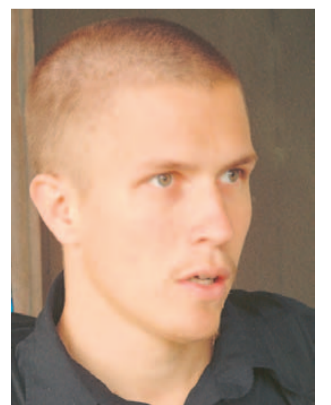
Elina Savolainen, 25, varhaiskasvatus: "On siinä järkeä. En ole kovin pitkälle ehtinyt itse suunnitella, mutta se auttaa hahmottamaan kokonaisuuksia, etteivät kurssit jää roikkumaan irtonaisina."

Kari Melender, 32, kansantaloustiede: "On se kai joskus tarpeellinen. Ymmärrän, että se tukee joitakin, mutta en ole täyttämisen jälkeen sitä vilkaisutkaan, kun on aika selkeät sävelet."

Anu Laitasaari, 27, englannin kieli: "Mun hops on aika dynaaminen, mutta on se hyvä olla. Kun ei ole koulutusohjelmia, on tärkeää tietää, mitä itse haluaa. Hopsin teko pakottaa ajattelemaan."

Jukka Liuha, 24, liikuntapedagogiikka: "Itselläni ei ole hirveästi kokemuksia. Meillä on käytännössä vuosikurssin yhteinen suunnitelma, jota sitten seurataan."

news in brief

Wednesday is a sports day

The student unions of the University of Jyväskylä and Jyväskylä Polytechnic will hold the fifth annual Poltetta Puntissa student sports day on Wednesday, 28 September. The organisers expect more than a thousand people to take part in the event, which will take place in and around the Hipposhalli sports complex.

Free to all students, the event will showcase various local sports activities. Participants can also try out new forms of exercise, such as rugby, golf, fitness boxing, capoeira and footbag.

This year, the organisers have paid special attention to the needs of foreign students.

The event is part of the Eurolla liikkumaan theme week running from 26 September to 2 October. During the week students can try out Jyväskylä's sports facilities for one euro per visit.

Poltetta Puntissa student sports day on Wednesday, 28 September from 10 am to 4 pm at the Hipposhalli sports complex.

Lutakko re-opens after renovations

Lutakko, Jyväskylä's legendary music venue, has re-opened after renovations. The building's exterior hasn't changed much, but the interior is another story.

The stage has been moved to the opposite side of the room and the entrance is to the right of the old stage. An increased number of exits means that there is now room for more than 500 people, which will help to draw bigger names to the venue.

Started in May, the renovations proceeded apace thanks to 120 volunteers working side by side with professionals and putting in up to ten hours a day during the summer.

The fate of Lutakko, run by the Jyväskylä Live Music Association, hung by a thread for years. At one point, the plan was to tear it down to make room for parking spaces.

Tanssitalo Lutakko (Schaumaninkatu 3). Concert schedule at www.jelmu.net

End to endless waiting for care

New legislation on access to non-emergency treatment also applies to mental health care services provided by the FSHS.

The act on access to non-emergency treatment, which came into force on 1 March, aims to ensure that no-one has to wait for treatment for more than six months. This also applies to the Finnish Student Health Service (FSHS) and its mental health care services.

According to the new regulations, the form of treatment needed must be assessed by the FSHS within three weeks of the patient's initial contact.

The new legislation also requires health care providers to publish their waiting times twice a year. The FSHS will post the information on its website (www.yths.fi) this autumn.

Translated by Annamari Typpö

Liettualainen Kestas Surplys ja myös hänen sisarensa Birute uskovat EU:n tuomiin mahdollisuuksiin.

Vain parhaat saavat Liettuassa opintotukea

LIETTUALAINEN oikeustieteiden opiskelija **Kestas Surplys** ei saa opintotukea, koska hän ei ole opinahjonsa 65 parhaan opiskelijan joukossa. Kuitenkin nuori mies on selvittänyt tiensä hyvällä todistuksella (keskiarvo 9,7) ja tiukkojen pääsykokeiden jälkeen Vilnassa sijaitsevaan Mykolas Romerisin yliopistoon.

Mikäli Surplys lukeutuisi parhaiden opiskelijoiden joukkoon, hän voisi saada 30 euron suuruista tukea.

KESTAS SURPLYS on kotoisin tuhannen asukkaan kylästä, Kintaista. Tällä hetkellä hän opiskelee noin 300 kilometrin päässä kotikaupungistaan ja käy vanhempiansa luona noin kerran kuu-kaudessa.

"Nyt asun kaukana kotoa. Se ei tuota minulle ongelmia, mutta ruuanlaitto on hieman hankalaa", nuori mies kertoo.

Kouluruoka maksaa yliopistolla puolitoista euroa ja bussimatkan hinta on 15 senttiä.

"Tällä hetkellä en käy töissä, koska minulla ei ole käytännössä juuri vapaa aikaa. Lähes kaikki opiskelijat saavat rahaa vanhemmiltaan. Ne, joiden vanhemmilla ei ole varaa auttaa, ottavat lainaa", liettualainen kertoo.

"Monet opiskelijat hankkivat puolipäivätoita varsinkin kolmannen ja neljännen vuosikurssin aikana."

"Lähes kaikki opiskelijat saavat rahaa vanhemmiltaan. Ne, joiden vanhemmilla ei ole varaa auttaa, ottavat lainaa."

Kestas Surplys

LIETTUALAINEN OPISKELIJA asuu samassa huoneessa kolmen muun pojan kanssa kolmen minuutin kävelymatkan päässä yliopistosta.

Opiskelija-asuntola on yksi Vilnan uusimmista. Surplysin mielestä siellä on melkein täydelliset elinolosuhteet. Kuu-kausivuokra on 23 euroa. Yksityisiltä markkinoilta hankittuna yksiö maksaisi huomattavasti enemmän, 175 euroa.

"Minun mielestäni kaikki opiskelijat ovat hyvin iloisia. Vaikka tulisi vastaan mitään vaikeuksia tahansa, he ovat optimistisia", hän kertoo.

Kun opiskelulta liikenee aikaa, Kestas Surplys pelaa pesäpalloa, surffaa tietokoneella ja tapaa kavereitaan. Myös elokuvat, televisio ja musiikki ovat lähellä sydäntä.

Tällä hetkellä oikeustieteistä valmistuu Liettuassa paljon opiskelijoita, ja kilpailu alan työpaikoista on kovaa.

Jo ensi kesänä Kestas Surplys suunnittelee lähtevänsä ulkomaille töihin.

"Täältä ei olisi hankalaa saada jotain työtä, mutta ulkomailla saan niistä parempaa palkkaa."

Virpi Kirves
Vilna, Liettua

kommentti

Ei kitistä pienistä

Liettualaiset opiskelijat eivät narise turhista. Olen asunut kahdessa eri opiskelija-asuntolassa merenrantakoulu- ja Kliaipedassa. Sen jälkeen suomalainen opiskelijaelämä on tuntunut hyvinkin turvulta.

Kun suomalaiset haaveilevat jo ensimmäisenä opiskeluvuotenaan yksiöstä, saattavat liettualaiset asua koko opiskeluaikansa neljän hengen kanssa samassa huoneessa. Jos rahaa ei ole, liettualainen opiskelija käyttää mielihyvyyttä. Kun se ei riitä, ystävä tai kämppäkaveri voi tulla hätiin esimerkiksi tarjoamalla ruokaa.

Vaikka liettualaisilla opiskelijoilla on vähintään yhtä paljon pulmia kuin suomalaisilla – ja oikeastaan paljon enemmän – ilo revitään irti mistä tahansa. Ongelmien keskelle ei jäädä makaamaan eikä niistä valiteta. Kuukaan muukaan ei taistele puolestasi, ellet tee sitä itse.

Kun yhteiskunnan järjestämää apua ei ole avokätisesti tarjolla, on opiskelijoiden ja muidenkin kansalaisten yksinkertaisesti pakko selvittää.

Virpi Kirves

Juttusarjassa tutustutaan muiden maiden yliopistoelämään paikallisen opiskelijan kanssa.

Holding Hands

Well since this is supposed to be a diary of sorts about my life here at Jyväskylä University, I should really introduce myself and let you know who you're reading about. My name is Richard Tattersall and I'm originally from Nottingham in England.

I originally came to Finland three years ago; to be with a Finnish girl I had met back home and also to do a two year work practice at Keski-Suomen Mediapaja. Unfortunately like all good things they both came to an end, but rather than running back to the UK I decided to return to school. So now here I am studying on the Masters Program of Digital Culture.

The orientation week was very different from English universities where you would be only with people from

your own course. Here all the international students, exchange and degree, were all together which was really cool.

This meant that in my first hour not only did I meet someone from my course but also a Physicist, sports scientist, business major & a social worker, making for quite interesting conversation to say the least.

This first two weeks of University social life have been crazy and my home seems to have become a center for our social activities. In fact this week people have been at my home for either parties or videos, five nights out of seven. So as you can imagine it's been quite a busy time.

Without a doubt the high point of this first two weeks, had to be the opening party which turned into one

of the most romantic nights I've ever had. Like most magical moments I just never saw it coming and considering my promise not get involved for the next six months also equally funny.

One minute I'm holding hands with this beautiful Estonian girl because we were joking about being nervous meeting the head of the school and after I said how nice it was to hold her hand, and she said that we should just keep doing it. We looked at each other and haven't stopped smiling since.

Without a doubt it was more romantic than I can make it sound here but it's the best I can do with 142 words. So until next month enjoy and learn!

Richard Tattersall
jylkkari@jyy.fi

Änkyttäjä auttaa änkyttäjää

ÄNKYTTÄJIEN vertaistukiryhmä aloitti toimintansa Jyväskylässä syyskuun lopussa. Ensimmäistä kertaa täällä pyörivän ryhmän vetäjänä toimii 19-vuotias aikuiserityiskasvatuksen opiskelija **Ella Valve**.

"Olen käynyt pääkaupunkiseudulla vastaavassa kerhossa. Muutettuani päätin, että perustan tänne ryhmän. Alullelaittaja olisi tosin parempi sana, koska kyse on vertaisryhmästä", Valve kertoo.

Tapaamisten ohjelma on epämuodollista ja osallistujien itsensä päättämää.

"Aluksi vaihdetaan kuulumiset, jotka yleensä liittyy siihen, miten minulla änkyttäjänä menee, onko ollut vaikeampaa vai helpompaa. Usein tehdään harjoituksia, ja tietysti ihan keskustellaan."

"Tämä on mahdollisimman mahdollisimman epävirallista ja tasaveroista toimintaa. Kaikki ovat oman änkytyksensä asiantuntijoita", Valve sanoo.

"**PARASTA ON SE**, että jaetaan kokemuksia siitä, millaista on olla änkyttäjä, ja että änkytystä voi hallita ja sen kanssa pärjää", sanoo tapaamiseen osallistunut **Minna**.

Hän ei halua esiintyä omalla nimellään, sillä änkyttämisen avoin tunnustaminen on hänelle uusi asia.

"Tulin kaapista vasta talvella. En myöntänyt sitä oikeastaan itsellenikään, vaikka tasan tarkkaan tiesin, mistä on kyse", hän selittää.

"Vaati ainakin minulta paljon rohkeutta kertoa muille. Suunnittelin sitä pari viikkoa puheterapeutin kannustamana, ja vähän pelkäsin, miten mieheni reagoi. Eipä siinä sitten mitään käynyt, tultiin vaan läheisemmiksi", Minna sanoo.

JÄÄVUORIVERTAUSTA käytetään usein kuvaamaan änkytystä: vedenpinnan

päällä on se, mitä kuuluu ja näkyy, ja alapuolella se, mitä tuntee ja miten änkytyksen kokee.

"Minulla on paha ja vaikea änkytsoire, mutta suhtautuminen siihen on hyvä. Pinnan päällinen osa on aika suuri, mutta minusta tuntuu, että alla ei ole niin hirveästi", Ella Valve sanoo.

"On olemassa piiloänkyttäjiä, joiden kaikki energia menee änkytyksen peiteltyyn. He ovat sujuvia, mutta änkytyksensä vankeja. Minä pidän piiloänkytystä änkytyksen pahimpana muotona", hän toteaa.

ÄNKYTTÄMISEN SYITÄ ei tunneta tarkkaan. Siihen vaikuttavia tekijöitä on lukuisia. Se, miten hankalaksi eri tilanteet koetaan, voi vaihdella paljonkin änkyttäjistä toiseen.

"Jotkut ovat tietysti helppoja ihmisiä, hyvät ystävät ja äiti, vaikkapa. Toisaalta

jos on tosi hankala tilanne ja adrenaliinia veressä, niin voi mennä hyvin. Kun äskettäin kommentoin asiaa massaluenolla, minua kyllä jännitti, mutta en ollut pitkään aikaan puhunut niin sujuvasti", Valve kertoo.

"Olen ottanut sellaisen linjan, että jos joku auttaa minua puhuessa, sanon lauseen itse loppuun siitä huolimatta. Muuten se menee helposti siihen, että ihmiset alkavat puhua puolestani, ja sitä en halua."

"Yleensä otan riskin ja kokeilen, miten pahasti minua änkytyttää", Valve sanoo.

Olli Sulopuisto
toimittaja@jyy.fi

Änkyttäjien vertaistukiryhmä kokoontuu lokivissä seuraavan kerran torstaina 27.10. kello 17.30.

JANIC LEINO

Ella Valve perusti Jyväskylän ensimmäisen änkyttäjien tukiryhmän.

JOKA KUUDEN ENSIMMÄINEN KESKIVUOKKO

SOHWI LIVE

5.10. ORIENTAL JAM vapaa pääsy

ROCK HOUR

Joka päivä 22-23
Hanaolut 0,4 ja hanasideri 0,33 **2€**

UUSIA ETUJA SOHWI INSIDE-KLUBILAISILLE!
www.sohwi.fi/inside

Sohwi
www.sohwi.fi

ARVI LIFE
Financial Services

Arvi Life Oy on sijoitusneuvontayhtiö. Palvelemme yksityishenkilöitä ja yrityksiä säästämiseen, sijoittamiseen ja niiden veroaikatuksiin liittyvissä asioissa. Teemme yhteistyötä kotimaisten ja kansainvälisten varainhoitotalojen kanssa alallamme ainoana, jolla on suurkonsernin osaomistus tukena. Työllistämme noin 100 innokasta osaajaa eri kaupungeissa.

Sinä kaupallisen alan opiskelija tai alasta kiinnostunut:

Oletko reipas ja oma-aloitteinen, huumorintajuinen ihminen, jolla on sana hallussa? Haluatko päästä kehittämään esiintymiskykyäsi ja neuvottelutaitojasi? Houkutteleeko kokemus markkinointitehtävistä, iloinen työilmapiiri ja etenemismahdollisuudet?

Etsimme Jyväskylän toimistoomme markkinoinnin iltatiimin vahvistukseksi assistentteja, joiden vastuulla on yrityksen asiakashankinta: tehtävänä on puhelimitse ottaa yhteyttä ihmisiin ja sopia tapaamisia neuvonantajille. Tarjoamme koulutuksen tehtävään. Iltatyö sopii erityisesti opiskelijoille: työaika maanantaista torstaihin klo 16:00-20:00. Ansiot muodostuvat joko pohjapalkasta tai tuloksen mukaan.

SOITA! tai lähetä lyhyt hakemus ja cv sähköpostiin osoitteeseen rekry@arvilife.com
Lisätiedot: Terhi Ruutinen (Gsm: 050 387 7027) ma-pe klo 14-15.

www.arvilife.com

ACADEMY ACCESS

Vaihtoon Malesiaan tai USA:an

Avoin kaikille korkeakoulu- ja amkk- opiskelijoille sekä jo valmistuneille!

Lähde suosittuun MIBP vaihtoon! Academy Accessin kautta pääset varmasti vaihtoon. Kurssit ovat korkeatasoisia englanninkielisiä kauppatieteen kursseja. Esimerkiksi Kuala Lumpurin lukuisiin etuihin kuuluvat mm hyvä sää, ystävälliset ihmiset, erinomainen ruoka sekä jättäjäismäiset ja erittäin edulliset ostoskeskukset. Voit myös osallistua yhdessä poika- tai tyttöystävän kanssa tai kaveriporukalla. Jo yli 500 suomalaista yli 20 korkeakoulusta on valinnut vaihtokohteekseen MIBP:in.

Nyt uusi kohde myös USAn Dallasissa!

Hakuohjeet osoitteessa: www.academyaccess.com

+SPR-KIRPPIS

Palvelemme ma-pe 10-18 ja la 10-15
Otamme vastaan lahjoituksia.
Puhdasta ja ehjää kiitos!

Jyväskylä Seppälä Ahjokatu 10
Jyväskylä Keskussairaalan tie 1
Palokka Kirri Kirrinkuja 1
Viitasaari Porthanintie 4
Äänekoski S-Marketin alakerta

- 014 665 289
- 014 216 200
- 014 665 911
- 014 571 220
- 014 241 153

Tule tekemään edullisia löytöjä!

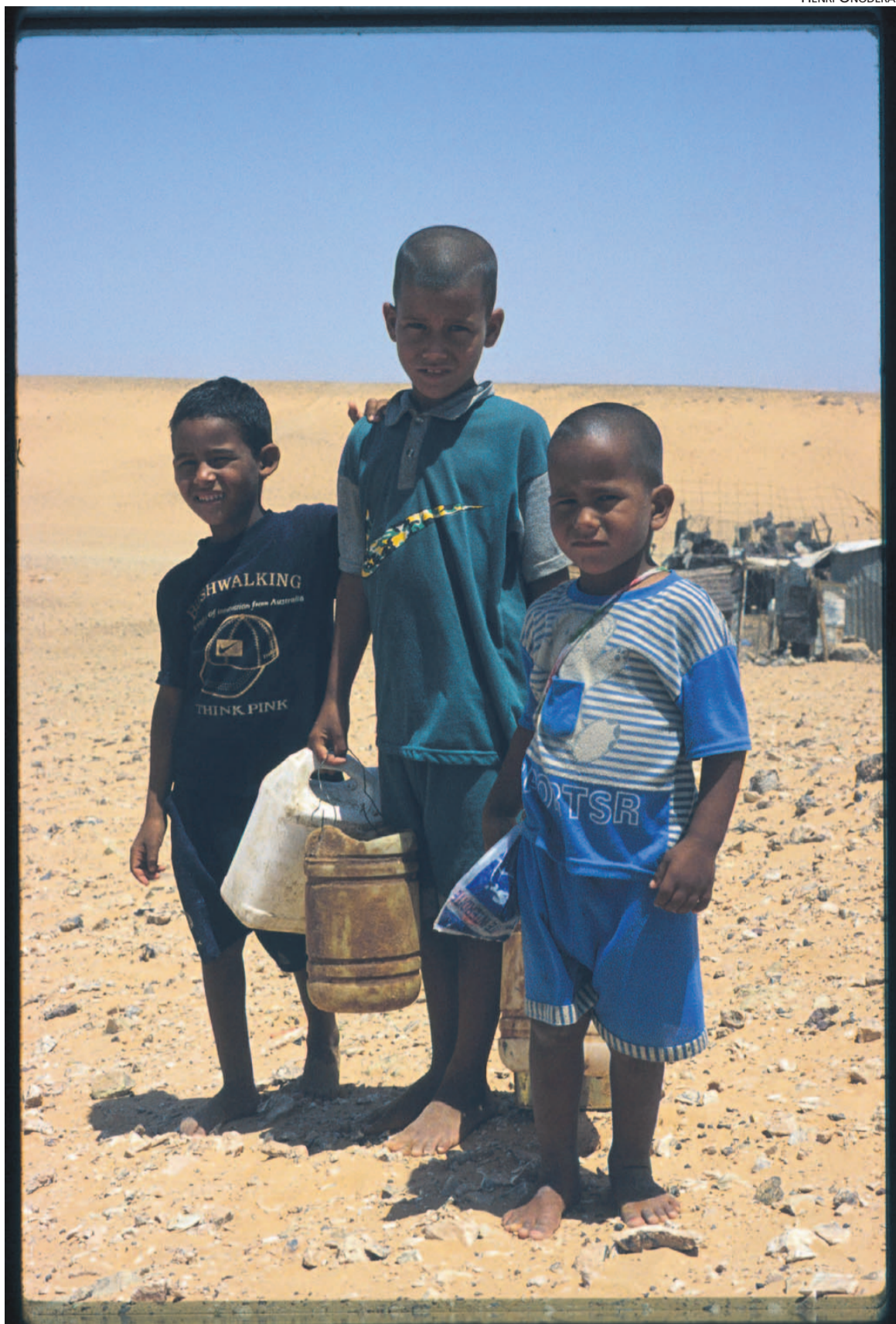
Patsen pummivinkki 7

Kapakassa avaamisaikaan kannattaa ensimmäinen tuopillinen juoda puoliväliin ja ihmetellä sitten baarimikolle, onko hana pesty huonosti, kun oluessa tuntuu olevan makuvirhe. Yleensä saat tilalle täyden tuopin ilmaiseksi. Yst. Patse

Kun yksi ei maksa, muut maksavat enemmän.
Ei-patsemainen vaihtoehto: tee tv-ilmoitus p. (09) 613 161 tai www.tv-maksu.fi
Tehotarkastukset nyt käynnissä.

HENRI ONODERA

Poikia vedenhakumatkalla. Tinfoudin pakolaisleirien asukkaista suurin osa on naisia ja lapsia. Krooninen nälänhätä vaivaa varsinkin pieniä lapsia ja vastasyntyneistä äitejä.

Tuntematon sota

”SUOMALAISTEN RAHOJA ei pidä käyttää Marokon miehityksen kustannuksiin”, **Emhamed Khadad** sanoo tiukasti.

Khadad on Länsi-Saharan itsenäisyysliikkeen Polisarion johtaja. Hän neuvottelee YK:ssa Yhdysvaltain entisen ulkoministerin **James Bakerin** vetämän työryhmän kanssa maansa itsenäistymisestä.

Länsi-Sahara on niitä harvoja siirtomaita, jotka eivät itsenäistyneet 1900-luvulla. Sen piti itsenäistyä 1975, kun entinen siirtomaaisäntä Espanja veti joukkonsa pois. Marokko käytti kuitenkin tilaisuutta hyväksi ja miehitti alueen. Alkoi laajamittainen sissisota.

Itsenäisyysliike julisti Länsi-Saharan itsenäiseksi vuonna 1976. Marokko ei kuitenkaan ole hyväksynyt itsenäistymistä, eikä ole vetänyt joukkojaan pois.

Khadad haluaa, ettei suomalaisten rahoja kanavoidsa miehityksen ylläpitämiseksi. Marokko saa EU:lta rahaa laitton siirtolaisvirran pysäyttämiseksi. Itsenäisyysliikkeen johtaja epäilee rahojen menevän miehityksen kustannuksiin.

SISSISOTA PÄÄTTYI vuonna 1991 aselepoon, jonka tavoitteena oli järjestää kansanäänestys maan tulevaisuudesta.

Marokko on kuitenkin järjestelmällisesti torpedoinut äänestyshankkeet. Viimeisintä yritystä vuonna 2003 tuki myös YK:n turvallisuusneuvoston yksimielinen päätös.

”Ihmiset ovat turhautuneita miehityksellä alueilla”, Khadad sanoo, ”voimme puhua kansannoususta tai intifadasta tällä hetkellä.”

Khadadin mukaan Marokko on estänyt pääsyn miehitykselle alueille. Espanjalainen ihmisoikeuksien tarkkailijaryhmä on kääntynyt lentokentältä, ja rauhanaktivisteja ja toimittajia on estetty menemästä näille alueille.

Ihmisoikeusjärjestöjen raporttien mukaan tänä vuonna useita kymmeniä ihmisiä on loukkaantunut vakavasti ja pidätetty. Taloja ja muuta omaisuutta on tuhottu. Länsimaissa tapahtumat eivät ole saaneet paljoa huomiota.

”Pelkäämme Itä-Timorin skenaariota”, Khadad toteaa viitaten Indonesian armeijan tekemään kansanmurhaan.

”Länsisaharalaisten väkivallattomaan vastarintaan ollaan vastattu äärimmäistä väkivaltaa käyttäen”, hän painottaa.

EUROOPAN UNIONILLE Länsi-Saharan tilanne on vaikea kysymys.

Jäsenvaltioista Espanja on entinen siirtomaaisäntä ja Marokon rajanaapuri. Ranskalla taas on perinteisesti ollut hyvät suhteet Marokkoon, entisen siirtomaansa Algerian kilpakumppaniin. Ranskaa on myös kiinnostanut Länsi-Saharan luonnonvarojen hyödyntäminen.

Sen sijaan Norja on ryhtynyt konkreettisiin toimiin. Maan valtiovarainministeri ilmoitti kesäkuun alussa, että Norjan keskuspankki vetää pois sijoittamansa rahat yhdysvaltalaiselta energiayhtiöltä, joka oli tehnyt sopimuksen Länsi-Saharan rannikon öljyvarojen koeporauksista.

”Haluamme muiden maiden seuraavan Norjan esimerkkiä”, Khadad sanoo.

Ari Sardar

Kehitys – miksi?

KEHITYS ON eriskummallinen sana. Toisaalta vaikuttaa siltä, että maailmassa on aivan liian vähän kehitystä. Kun puhutaan köyhyydestä, nälästä tai puutteellisista terveyspalveluista, vedotaan yleensä ”alikehitykseen”. Siis kehitystä lisää, niin köyhillä alkaa mennä paremmin.

Samaan aikaan Suomessa vaaditaan taloudellisen kehityksen nimissä työelämän joustoja ja tuloerojen kasvua. Näyttää siltä, että kehityksen välttämättömänä sivutuotteena köyhillä menee tulevaisuudessa entistä huonommin.

Kehityksen käsite onkin varsin vaarallinen, koska sillä voidaan oikeuttaa lähes mitä tahansa. Biologiasta lainattuna terminä ”kehityksen” käsite houkuttelee ajattelemaan ihmisten päätöksistä riippumatonta, lainomaista muutosta.

Niinpä kenellä tahansa, jolla on valta määritellä ”kehitys”, on myös valta päättää politiikasta. Mitä tahansa kehitystä ei siis kannata hyväksyä.

MILJARDIT KÖYHÄT ihmiset maailmassa ovat nauttineet ”kehityksestä” kolonialismin ajoista lähtien. Luonnonvaroja on organisoitu voittoa tuottaviksi, hallintoa keskitetty keinovaltiolle, perinteisiä elämänmuotoja hävitetty. Rikkaus on kuitenkin antanut odottaa itseään.

Turhan usein jääkin huomaamatta, että moderni köyhyys ei välttämättä ole kehityksen puutetta vaan tulosta pitkäaikaisista ponnisteluista tietynlaisen kehityksen hyväksi. Perinteisissä yhteisöissä ei tunnettu roskankeräilyä kaatopaikoilta, slummeja tai hikipajoja – ne ovat syntyneet kehityksen myötä.

Kehitys-käsitteen sisäänkirjoitettu idea on, että kasvava talous parantaa elämänlaatua. Tämä väite onkin epäilemättä pätenyt pitkän aikaa sotien jälkeisessä Euroopassa. Lisääntynyt tuotanto on tuonut ihmisille vapaampaa elämää, kevyempää arkea ja kaivattua vapaa-aikaa.

Oletus on viime aikoina menettänyt uskottavuuttaan Suomen kaltaisissa maissa. Kehitysmaiden kokemukset ovat osoittaneet samaa jo pitkään. Useissa maissa talouden kasvu on kurjistanut köyhiä. Enemmän tuotantoa tarvitaan, mutta sillä ei tee mitään, jos raha valuu pienen eliitin käsiin.

JOS KÖYHIEN ASEMA on jossakin päin maailmaa parantunut, se on yleensä liittynyt köyhien kykyyn luoda poliittista painetta. Tarvitaan joukkoliikkeitä, tietoisuutta oikeuksista ja tarvittaessa kohtuullista rähinää. Siksi köyhien aseman parantumista onkin äärimmäisen vaikeaa viedä. Sitä pitää vaatia.

Tämä on ollut monen kehitysjärjestön oivallus viime aikoina. ”Valtaistumisesta” on tullut jo eräänlainen muotitana. Köyhyys ei lakkaa, jos muutoksia tuodaan vain ylhäältäpäin.

Harhaanjohtavinta koko prosessissa saattaakin tänä päivänä olla ”kehityksen” käsite. Kun puhumme kehityksestä, luomme kummallisia mielikuvia. ”Kehitys” kuulostaa ennustettavalta, kaikille samanlaiselta ja valta-asemiin liittymättömältä prosessilta. Kehitystä voi viedä.

Parasta kehitysaputyötä tekevätkin ne, joilla ei ole mitään tekemistä kehityksen kanssa sanan varsinaisessa mielessä. Ideat muuttuvat nopeammin kuin käsitteet.

Teppo Eskelinen

Kirjoittaja on globaaleihin oikeudenmukaisuuskysymyksiin erikoistunut filosofian tutkija.

Tällä aukeamalla kerrotaan sodan arkipäivästä kahdessa maassa. Vuosikymmeniä kestävät sissisodat kurjistuttavat etenkin lasten ja naisten elämää.

Länsi-Saharan tuntemattomassa sodassa kamppaillaan Marokon miehitystä vastaan. Itsenäisyysliikkeen edustaja pelkää Itä-Timorin kaltaista kansanmurhaa. Samalla maata vaivaa krooninen nälänhätä.

Nepalissa sissit kaappaavat lapsia joukkoihinsa kodista tai koulun penkiltä. Toisaalta maan pääkaupungissa Suomenkin tukema lastenkoti antaa katulapsille mahdollisuuden oppia lukemaan ja laskemaan.

Sodan sisällä

SAHID SMRITIN KOULUA ympäröi korkea tiilimuuri, jonka harja on päällystetty lasinsirpaleilla.

”Koulujen häirintä on Nepalissa yleinen ongelma. Jos aluetta ei aidata, se joutuu helposti varkauksien ja ilkeiden kohteeksi”, projektipäällikkö **Pasi Laihonen** sanoo.

Hän johtaa Kaakkois-Nepalissa toimivaa suomalaista ympäristöhanketta. Koulut ovat yksi hankkeen tärkeimmistä kohteista. Niitä on ollut mukana nelisenkymmentä.

Dharanissa sijaitsevalle Sahid Smritille on räätälöity suomalaisella rahalla ympäristöohjelma. Sen vaikutukset näkyvät pihassa, jota koristavat kukkais-
tutukset ja hyvin hoidettu nurmikko.

”Tämä alue oli vielä viime kesänä yhtä kurapeltoa”, Laihonen sanoo.

Lyhyessä ajassa Sahid Smritistä on tullut malli alueen muille kouluille. Hankkeen kenttävaikuttaja **Urmila Shrestha** esittelee koulun seinällä komeilevia ohjeita, jotka kehottavat muun muassa huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta ja luokkahuoneiden siisteydestä.

”Ajatuksena on, että lapset vievät tietoa myös koteihinsa, jotta vanhemmatkin viisastuisivat”, Shrestha sanoo.

ISOIMMAT ONGELMAT odottavat Sahid Smritissäkin yhä ratkaisuaan. Eri-tyinen huolenaihe on vesi, joka on peräisin asutetulta vuoristoalueelta.

”Emme saa puhdasta juomavettä milloinkaan, ja kuivana aikana vettä ei tule ollenkaan”, sanoo englannin opettaja **Govinda Samal Magar**.

Oppilaat joutuvat hakemaan juomaveden koulun ulkopuolisista taloista silloin, kun sitä ei ole muuten saatavilla.

”Naapureilta saatu vesi on harvoin juomakelpoista”, Laihonen sanoo.

Sen sijaan kesäisin rankat monsuunisateet huuhtovat pelloja ja sekoittavat juomaveteen lantaa.

”Kesällä suuri osa oppilaista sairastuu. Vaikka vesi on liikaista, oppilaiden on pakko juoda”, Magar toteaa.

Toinen suuri ongelma on vessojen riittämättömyys: 1 300 oppilaan käytössä on vain neljä vessaa.

”Oppilaiden on pakko tehdä tarpeitaan myös koulun pihalle, mikä levittää

erityisesti ripulia. Myös lavantaudin ja koleraan leviäminen johtuu käymäläkulttuurista”, Laihonen kertoo.

DHARANISSA KOULUT ovat kuitenkin olleet onnekkaita, sillä ne ovat toistaiseksi säästyneet Nepalia pian kymmenen vuotta riivanneelta sisällissodalta. Suurin osa maaseudusta on maolaissisien hallinnassa, eivätkä koulut ole konfliktin ulkopuolella.

”Maolaisten hävytön taktiikka on kaapata vanhempia oppilaita ja viedä heitä omille koulutusleireilleen”, erityisasiantuntija **Juho Uusihakala** Nepalissa Suomen suurlähetystöstä kertoo.

Maolaisilla on oma käsityksensä siitä, miten esimerkiksi historiaa ja yhteiskuntaoppia pitäisi opettaa. Opetuksen sisältö perustuu **Mao Tse-Tungin** ajateluun, kuten koko Nepalissa maolaisliikkeen ideologia.

”Maolaiset ovat jopa kirjanneet kasvatukselliset tavoitteensa opetussuunnitelmaksi”, Uusihakala sanoo.

Maolaiset heittäytyivät laillisen poliitiikan ulkopuolelle vuonna 1996 ja ovat kapinoineet siitä lähtien. Taistelut ovat

vaatineet jo ainakin kahdentoistatuhannen ihmisen hengen. Maolaisten lopullisena päämääränä on monarkian kukistaminen ja kommunistisen tasavallan perustaminen.

SISÄLISSODASSA LAPSET eivät ole turvassa edes kodeissaan. Maolaiset vaativat jokaista perhettä luovuttamaan yhden pojan hallituksen vastaiseen taisteluun. Monet lapset pakenevat Intian puolelle turvaan. Samalla koulunkäynti keskeytyy.

Toisaalta ihmisoikeusjärjestöt ovat raportoineet, kuinka myös hallituksen joukot rikkovat räikeästi lasten ihmisoikeuksia. Luonnollisesti hallitus väittää myös armeijan ja poliisin väkivaltaisuuksia maolaisten tekemiksi.

Viime vuosina maolaisten tulilinjalle ovat joutuneet erityisesti yksityiskoulut. Sissit ja maolaismieliset opiskelijajärjestöt vaativat niiden sulkemista.

Maolaisten mielestä kaiken koulupetoksen pitää olla julkista ja maksutonta. Yksityskouluja uhkaillaan väkivallalla, ja osa niistä on joutunut pommi-iskujen kohteiksi.

Sahid Smritin koulun ympärille on rakennettu muuri suomalaisella rahalla. Muuri pitää varkaat ja vandaalit loitolla.

Nepalin opetusministeriön tilastojen mukaan maassa oli vuonna 1999 noin 5 700 yksityiskoulua. Niissä oli yhteensä 1,5 miljoonaa oppilasta.

Neljä vuotta myöhemmin maassa oli saman tilaston mukaan enää noin 3 000 yksityiskoulua, joissa oppilaita oli 650 000. Luvut eivät ole täysin luotettavia, mutta ne kertovat siitä, miten yksityiskouluja suljetaan jatkuvasti hyökkäysten pelossa.

Koulujen joutuminen sodan keskelle huolestuttaa myös YK:n lasten järjestöä Unicefia.

”Valtion kouluissa on jo nyt tiloihin ja opettajien määrään nähden liikaa oppilaita. Yksityskoulut ovat monille lapsille ainoa väylä oppia lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan”, sanoo Unicefin Nepalissa edustaja **Suomi Sakai**.

”Yksityskouluja vastaan hyökkääminen on samalla hyökkäys lapsia ja heidän tulevaisuuttaan vastaan”, Sakai toteaa.

Mikko Luukkainen
Sakari Silvola

Pois kadulta

24-vuotias Joshi Rückmans perusti lastenkodin Katmanduun neljä vuotta sitten. Lastenkoti tavoittaa jopa puolet kaupungin katulapsista.

BELGIALAINEN Joshi Rückmans perusti yhdessä nepalilaisen ystävänsä kanssa katulapsille tarkoitetun lastenkodin neljä vuotta sitten Nepalissa pääkaupunkiin Katmanduun. Silloin se tarjosi suojan noin kymmenelle lapselle. Nyt lastenkoti toimii neljässä paikassa ja työllistää lähes sata ihmistä.

Katmandussa on arviolta 1 000–1 500 katulasta. Suomeltakin tukea saava Chandrodayan lastenkoti tavoittaa heistä jopa puolet.

KATMANDUN KESKUSTASSA sijaitseva, pojille tarkoitettu Dilli Bazar on Chandrodayan suurin toimipiste.

”Täällä lapset tulevat ja menevät täysin vapaasti. Vaikka katuelämä on vaarallista ja vaikeaa, se on myös houkuttelevaa. Kadulla lasten ei tarvitse totella ketään”, 24-vuotias Rückmans sanoo.

Dilli Bazarissa lapsia tututetaan ajatuksen elämästä muualla kuin kadulla. He saavat katon päälle, kunnolliset vaatteet ja terveydenhoidon. Lasten tulevaisuuden kannalta tärkeää on, että heille annetaan mahdollisuus oppia lukemaan ja laskemaan.

Lapsille annetaan myös pankkitilit, jotta he oppisivat säästämään.

”Haluamme, että pojat käyvät oppitunneilla, siivoavat ja auttavat ruuanlaitossa. Jos he eivät osallistu näihin, he joutuvat maksamaan ruuasta.”

TÄNÄ VUONNA kaksitoista poikaa on päässyt siirtymään Chandrodayasta viralliseen kouluun. He ovat siirtyneet suoraan yläasteelle saatuaan perustiedot Dilli Bazarin oppitunneilla.

Yksi koulun aloittaneista on kolmetoistavuotias **Anup Aryal**.

”Koulunkäynti on minulle tärkeää. Olen lukenut paljon ja haluan olla luokan paras. Isona haluan ehkä perustaa oman kaupan”, jalkapallosta pitävä Aryal sanoo.

Aryal tuli Dilli Bazariin vajaa vuosi sitten elettyään vuosikautia kadulla. Hän saapui Katmanduun Janakpurista Etelä-Nepalista vanhempien avioeron ja tiukan taloudellisen tilanteen takia. Kadulla hän tienasi elantonsa kerjäämällä ja tekemällä hanttihommia.

”Elämä oli vaarallista. Poliisi otti minut monta kertaa säilöön ja joskus pa-

hoinpiteli. Huumeita käyttävät jengit hakkasivat muita lapsia.”

RÜCKMANSIN MUKAAN Nepalissa poliittinen sekasorto vaikuttaa lasten elämään monella tasolla. Osa lapsista on tullut Katmanduun sotaa karkuun. Jotkut ovat menettäneet sisällissodassa vanhempansa, toiset taas pelkäävät joutuvansa maaseudulla maolaisten joukkoihin. Kaupungissakaan he eivät ole suojassa konfliktilta.

”Täällä maolaisissit laittavat lapsia kantamaan pommeja pientä korvausta vastaan. Myös puolueet käyttävät lapsia hyväksi. Ne värävävät katulapsia mielenosoituksiinsa”, Rückmans kertoo.

Hän tietää, että suurin osa Dilli Bazarissa pihalla palloa potkivista pojista ei ikinä pääse lopullisesti pois kadulta.

”Koulutuksen avulla voimme kuitenkin tehdä heidän elämästään hienoa paremman. Jos yksikin lapsi löytää täällä elämälleen uuden suunnan, se perustelee koko toimintamme.”

Mikko Luukkainen
Sakari Silvola

Antti Mantsinen on yksi lukuisista Lutakon korjausurakassa avustaneista vapaaehtoisista. Jelmun toiminnanjohtajan Jonna Paanasen mukaan remonttia on tehty kuin omalle talolle.

Tanssisali sai armon

Rakkaan rokkiluolan työmaalla rehkitään vapaaehtoisesti

JYVÄSKYLÄN ELÄVÄN musiikin yhdistyksen (Jelmu ry) pitkä piina on vihdoinkin ohi, kun legendaarinen keikkapaikka Lutakko on saatu remontoitua ja avattua.

Ulkoapäin talon uudistuksia ei juuri huomaa, mutta sisätiloja on pistetty reippaasti uusiksi. Lava on siirtynyt vastakkaiselle puolelle salia ja samalla sisäänkäynti on muuttanut vanhan lavan oikealle puolelle.

Yleisökapasiteettia on saatu kasvatettua uloskäyntejä lisäämällä hieman yli 500 henkilöön, mikä tuntuu jo mukavasti keikkatarjonnan.

”Nyt meidän on mahdollista saada sellaisia bändejä, joiden saamisessa olimme ennen ihan hilkulla”, Jelmu ry:n toiminnanjohtaja **Jonna Paananen** kertoo.

Parannuksia on tulossa myös wc-tiloihin ja kaukolämpöön. Niille, jotka ovat pelänneet Lutakon muuttamista ylisteriiliksi kaakelipalatsiksi, Paanasella on kuitenkin hyviä uutisia.

”Suurinta osaa muutoksista ei varmaan edes huomaa. Paikka säilyy ulkonäöltään ja tunnelmaltaan samanlaisena”, hän sanoo.

Syyskuussa avautuneen Jelmun salin lisäksi taloon remontoidaan YAD:n toimistoja, teatteri- ja taitelijatiloja sekä myös kysytyjä treenikämppejä. Niiden on tarkoitus valmistua joulukuun paikkeilla.

”Tilat on suunniteltu järjestöjen ja talon toimijoiden yhteistyötä silmällä pitäen. Tärviäessä voidaan esimerkiksi yhdistää eri tiloja”, Paananen kertoo.

TOUKOKUUSSA ALKANEEN remontin joutuessa sujuminen on ollut ammattimiesten lisäksi lukuisien vapaaehtoisten harteilla. Rakennustyömaalla on kesän aikana ahertanut 120 talkootyöläistä, jotka ovat parhaimmillaan puskenet kymmenen tunnin työpäiviä.

Työmaalla PA-kamoja raahaava **Antti ”Hobitti” Mantsinen** kertoo tullessaan vapaaehtoistoihin Lutakon remontti-työmaalle rakkaudesta rokkiin ja tuttuun taloon, joka pitkällisen säätämisen jälkeen saatiin kuitenkin onnellisesti pelastettua.

”Tee työtä, jolla on tarkoitus”, Mantsinen tuumaa omasta osuudestaan urakassa.

Hänen toimenkuvaansa on kuulunut pääasiassa purkamista ja kantamista. Aiempaa rakennusalan työkokemusta ei hänellä löydy, kuten ei monelta muultakaan vapaaehtoiselta.

Yhteistyö ammattimiesten ja vapaaehtoisten välillä on toiminut erinomaisesti. Paananen kertoo, että ahkeruutta ja hyvää työnjälkeä on sekä keuhutettu että ihmetelty monelta eri taholta.

”Olen sanonut vaan, että ihmiset rakentavat täällä omaa taloaan. Ja kyllähän sitä omaa taloaan haluaa rakentaa hyvin.”

LUTAKON KOHTALO kiikkui vaakalaudalla vuosikausia. Pahimmillaan koko rakennusta oltiin jyräämässä alas parkkipaikkojen tieltä. Lohdutukseksi Jelmulle tyrkytettiin tiloja, joissa yhdesäkään ei samanlainen keikkatoiminta olisi käytännössä onnistunut.

Lutakon kohtalon varmistumista saatiin odotella pitkälle viime kevääseen, sillä remontin mahdollistanut laina varmistui vasta huhtikuussa.

Remontin onnistumisen kannalta elintärkeitä olivat myös lääninhallituksen myöntämä Euroopan aluekehitysrahaston tuki ja kaupunginvaltuuston päätös sekä tontin että talon luovuttamisesta Jelmulle.

”Totuushan on, että jos Lutakko olisi purettu, Jelmun toiminta olisi lakannut paikkakunnalta kokonaan”, toiminnanjohtaja summaa.

TANSSISALIN UUTTA ILMETTÄ ja vapaaehtoisvoimin toteutettua remonttia

sopii kävijöiden toki ihailla ja ehkä ihmetelläkin.

Todellinen suurvoitto Jelmulle on kuitenkin ollut Lutakon säilyminen. Yhdistyksen päällimmäisenä tavoitteena ei kuitenkaan ole ollut rakennuksen remontoiminen, vaan laadukkaan keikkatarjonnan säilyttäminen paikkakunnalla.

”Tuntuu vähän hassulta, kun Lutakon remontista on tehty niin iso juttu. Päällimmäisenä tavoitteena on kuitenkin koko ajan ollut talon säilyttäminen”, Jonna Paananen sanoo.

Tarja Kovanen
jylkkari@jyy.fi

Purityn Teppo Haapasalo esiintyi Lutakon avajaisissa.

Lutakon raskas syksy

REMONTOIDUN LUTAKON syksyn käynnisti suomihevin ahertaja Sentenced. Sama tahti jatkuu tasaisena syksyn mittaan, sillä raskaampi musiikki uppoaa nyt suomalaisen keikalla kävijään.

”Tätä metallin runsasta tarjontaa esimerkiksi festareilla on ihmetelty. Kyllä se vaan niin on, että suomalaiset tykkäävät raskaammasta musiikista. Tässä asiassa pätee täysin kysynnän ja tarjonnan laki”, kertoo Lutakon keikkatarjonnan vastaava **Matti Salmela**.

Raskaampaa soitua jyvaskyläläiselle keikkayleisölle tarjoilevat niin kotimai-

set kuin ulkomaisetkin artistit. Syyskuun viimeisenä päivänä Lutakon lauteille astelevat Stam1na, Machete ja Rebelhound ja lokakuun kuudentena lauden toiselta puolelta saapuu viihdyttämään ruotsalainen Soilwork.

Loppusyksyn synkistelyistä huolehtivat huippusuositut Kotiteollisuus ja CMX, paikkakunnan ylpeys Swallow The Sun sekä myöskin Keski-Suomea edustava Machine Men ja norjalainen Green Carnation.

PELKKÄÄN RASKAAMPAAN osastoon ei kuitenkaan Lutakon yleisön tarvitse

tyytyä, sillä tanssisali tuo syksyyn muidenkin musiikkigenrejen artisteja. Luovassa ovat ainakin Hanoi Rocks, Puppia J & Tasottavat, Husky Rescue, **Maija Viikkumaa**, Apulanta, **Tuomari Nurmio** & Alamaailman Vasarat ja Abso-luuttinen Nollapiste.

Myös pienempiä bändejä tullaan jatkossakin näkemään Lutakon lavalla.

”Elävän musiikin yhdistyksen tärkein tehtävä on ennen kaikkea edistää pienempien bändien toimintaa ja keikkailumahdollisuuksia”, Salmela sanoo.

Tarja Kovanen

Jyväskylältä Euroopan kulttuuripääkaupunki?

Rahojen ollessa tiukassa uusi hanke ihmetyttää kulttuuritoimijoita

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI harkitsee hakevansa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2011, jolloin on Suomen vuoro olla Viron ohella kulttuurin isäntämaa.

Eri alojen asiantuntijoista koottu työryhmä pohtii paraikaa Jyväskylän mahdollisuuksia. Se valmistelelee syyskuun loppuun mennessä ehdotuksen, jonka pohjalta kaupunginhallitus päättää, lähteekö Jyväskylä ehdokkaaksi vai ei.

”Viimeiset kuukaudet kulttuuripääkaupunkihanke on tuntunut irvokkaimmalta asialta, mitä olen kuullut.”

Aila Lavaste
kaupunginteatterin johtaja

VOUSI EUROOPAN kulttuuripääkaupunkina olisi Jyväskylälle suuri kunnia ja merkittävä huomattava panostusta kaupungin sivistys- ja kulttuurielämään.

Taidelaitosten edustajat ja tapahtumien järjestäjät suhtautuvat hankkeeseen kuitenkin varauksella, sillä viime aikoina kaupungilla on ollut kulttuurija sivistystoimen osalta vain säästö- ja lakkautusuutisia kerrottavana.

”Olisihan se hienoa, jos Jyväskylästä tulisi kulttuuripääkaupunki. Mutta koulut, kirjastot ja muut kulttuurialan peruspalvelut pitäisi olla kunnossa ennen kuin suunnitellaan muita kulttuurihankkeita”, kommentoi Yläkaupungin Yötä ja Arktisen Upeeta -elokuva-festivaalia järjestävä Markus Latvala.

Harrastajateatteri Pahnnpohjimmaisten puheenjohtaja Jari Määttä pitää hakemusta ristiriitaisena viestinä kulttuurin tekijöille ja kuluttajille.

”Toisaalta kaupunki vuodesta toiseen leikkaa rahaa kulttuurilta, toisaalta on hakemassa kulttuuripääkaupungiksi”, hän ihmettelee.

”Mutta toisaalta olen absurdin teatterin ystävä.”

”KUN KUULIN TÄSTÄ viime keväänä, tuntui hienolta, että Jyväskylässä mietittiin, mitä kulttuurin avulla voisi saavuttaa. Nyt syksymmällä ei voi olla kauhean innostunut”, kertoo Jyväskylän taidemuseon vt. johtaja Päivi-Marjut Raippalinnalla.

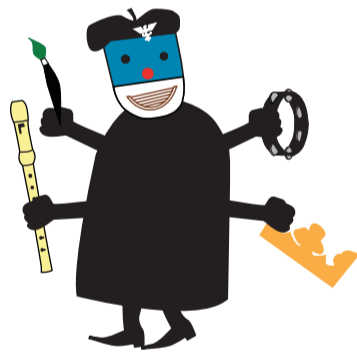
Kulttuuri näyttää nyt olevan alajaotilanteessa. Miten se sieltä vuodeksi 2011 nostetaan?”

Kaupunginteatterin johtaja Aila Lavaste sanoo suoraan, ettei ymmärrä, miksi Jyväskylä suunnittelee hakevansa kulttuuripääkaupungiksi samaan aikaan, kun kulttuurilaitoksia ajetaan määrätietoisesti alas.

”Viimeiset kuukaudet kulttuuripääkaupunkihanke on tuntunut irvokkaimmalta asialta, mitä olen kuullut.”

Kulttuuripääkaupunkivuosi on hänestä ideana kuitenkin positiivinen viesti kaupungin kulttuurivälle.

”Tämänkaltaisen ajattelu ja suunnittelu kertoo, että Jyväskylä nähdään kulttuurikaupunkina, ja että kulttuuria pidetään tärkeänä kaupunkia määrittävänä asiana.”

JYVÄSKYLÄLLE UUSI TITTELI toisi positiivista julkisuutta sekä monia mahdollisuuksia kaupungin kokonaisvaltaiseen kehittämiseen taiteen ja kulttuurin avulla.

Kulttuuritoimen johtajan Elli Ojala mukaan hanke ei koskisi vain kulttuuria, vaan olisi koko maakunnan yhteinen ponnistus.

”Se merkitsisi uusia mahdollisuuksia ja haasteita sekä kulttuuri- että elinkeinoelämälle.”

Kulttuurin toimijoille vuosi 2011 toisi uusia resursseja, kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistyömahdollisuuksia.

”Se vahvistaisi sitä hyvää kulttuurialan tekemistä, jota tässä kaupungissa tehdään, eikä aina tarvitsisi säästää. Kulttuuria voitaisiin ajatella vapaammin”, Taidemuseon Raippalinnalla visioi.

Hankkeen tarkoituksena ei ole vain viettää yksi vuosi juhlien, vaan jo haku- vaiheessa on otettava huomioon sen pidempiaikaiset hyödyt. Tavoitteena on saada aikaan pysyviä rakenteita, tapahtumia ja toimintaa.

”Vuosi 2011 toisi kulttuuri- ja taidelaitoksille sekä festivaaliorganisaatioille kokemuspohjaa järjestää tulevia tapahtumia ja toimintaa”, Ojala toteaa.

VAIKKA PANOSTUS kulttuuriin tarkoittaisi vuonna 2011 ennen kaikkea rahallisten resurssien lisäystä, näkevät Lavaste ja Raippalinnalla kulttuuripääkaupunkivuoden hyödyttävän kulttuurielämää laajemmin.

”Jo hakemistyö tuo kulttuuripuolelle hyvää ja tarpeellista ajattelua, jota ehkä tullaan hyödyntämään myöhemmin”, Raippalinnalla luonnehtii.

”Toivottavasti Jyväskylästä tulisi kulttuuripääkaupunki vuonna 2011 – tai joskus myöhemmin.”

Arja Turunen
jylkkari@jyy.fi

JANIC LEINO

Kulttuurititteli kiinnostaa muitakin

Vuonna 2011 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi valitaan kaksi kaupunkia, toinen Suomesta ja toinen Virossa. Jyväskylän ohella ainakin yhdeksän kaupunkia on ilmaissut kiinnostuksensa titteliin: Hämeenlinna, Lahti, Mänttä, Oulu, Rovaniemi, Savonlinna, Tampere, Turku ja Vaasa.

Kaupunkien on lähetettävä hakemuksensa opetusministeriöön ensi vuoden maaliskuun alkuun mennessä. Opetusministeriö esittelee Suomen ehdokkaan tai ehdokkaat EU-elimille loppuvuodesta 2006 ja lopullinen valinta tehdään loppuvuodesta 2007.

EU tukee kulttuuripääkaupunkivuoden rahoitusta Kulttuuri 2000 -ohjelmasta. Tuki kattaa kolmasosan kulttuurivuoden rahoituksesta. Toinen kolmasosa on julkista rahaa, loput sponsoreilta.

Tämän vuoden Euroopan kulttuuripääkaupungin, Irlannin Corkin budjetti tapahtumalle on noin 20 miljoonaa euroa. Helsingin kulttuuripääkaupunkivuosi vuonna 2000 maksoi noin 350 miljoonaa markkaa eli vajaat 60 miljoonaa euroa.

Tällä hetkellä kulttuurin osuus Jyväskylän kaupungin budjetissa on 4,9 % eli noin 18 miljoonaa euroa.

Komediaeelokuvan harrastajasta tekijäksi

”KOMEDIASSA AMATÖÖRIYS voi toimia, kun siitä paistaa läpi tekemisen ilo. Silloin ei haittaa, että esittää liioiteltua versiota itsestään”, Jukka Mäntylä sanoo.

Hän puhuu Huba 4 -harrastajaelokuvan näyttelijäsuoituksista. Jyväskylässä matematiikkaa opiskeleva Mäntylä – elokuvan käsikirjoittaja, ohjaaja, leikkaaja, tuottaja, kuvaaja ja näyttelijä – kertoo olevansa elokussa julkaistun tuotoksen suhteellisen tyytyväinen.

”Uusinta katsoessa ei tule häpeäreaktioita, vanhat kun tuntuvat välillä laahaavan”, hän sanoo.

HUBA 4 ON kolmevarttinen sketsielokuva, joka on tuotettu kokonaan omin voimin. Erityisen ahkerasti siinä parodioidaan televisio-ohjelmia ja elokuvia. Toisen jatkuvan sivujuonteen muodostavat muutaman hahmon toilailut halki

ajan ja paikan. Välillä vitsit toimivat paremmin, välillä huonommin, mutta elokuvan alaotsikko ”naurat vain kolmesti” tuskin sentään toteutuu.

Kuten järjestyslukukin kertoo, alavulieläislähtöisen kaveriporukan elokuvainnoston on saavuttanut jo neljännen ilmentymänsä. Alkuna sarja sai vuonna 1999 lukiassa järjestetyllä videokursilla. Jatko-osa syntyi, koska ohjelmien tekeminen tuntui hyvältä. Kehitystä on tapahtunut, Mäntylä arvelee.

”Huba 2 meinattiin aluksi tehdä vain kavereille näytettäväksi, mutta oltiin siihen niin tyytyväisiä, että pistettiin leffa jakeluun. Ainakin muihin harrastajajuttuihin verrattuna sitä kehtasi näyttää ulkopuolisillekin.”

”Kolmonen kuvattiin, kun tajuttiin, että osattaisiin tehdä juttu vielä paremmin. Siinä tekninen laatu parani, mutta sisältö... No, meillä oli paljon hyviä ide-

oita, mutta ei aina ymmärretty, miten huumoria pitäisi leikata”, hän sanoo.

UUSIMMAN OSAN käsikirjoittaminen alkoi viime vuoden keväällä. Elokuvan piti valmistua parissa kuukaudessa.

”Se vain venähti. Ensin ajateltiin, että saadaan se valmiiksi jouluksi, sitten että kunhan edes kesäksi. Ei siinä silti laiskoteltu”, Mäntylä sanoo.

Jälkikäsitteilyyn kuului loppujen lopuksi vuosi. Siinä ajassa ehtii menettää tunteita, mikä on hauskaa ja mikä ei.

”Melkein heti huomaa, että joihin olisi pitänyt tehdä toisin. Jossain vaiheessa pitää vaan laittaa asioille stoppi, sillä muuten sitä voisi viilata loputtomiin”, Mäntylä kertoo.

”Vaikka itse on vetänyt tätä ympäri uudesta ja uudesta, eikä osaa enää nauraa oikein millekään, on kiva katsoa sitä yleisön kanssa”, hän kertoo.

Kun ohjelmia tehdään omalla porukalla ja ilman palkkaa, prosessi voi venyä lähes loputtomiin.

”Star Wreckiä tehtiin kai seitsemän vuotta. Onhan se kivaa katsottavaa, mutta haluaisinko käyttää seitsemän vuotta siihen? Varmasti niilläkin on nyt ensi-iltamasennus, kun elokuvan katsoo tunnissa neljässäkymmenessä minuutissa, ja sitten yleisö jo kysyy, että milloin tulee lisää”, hän sympatiseeraa.

VAPAASEN NETTIJAKELUUN laitettu elokuva julkaistaan myös DVD:llä, johon tulee ison maailman malliin dokumentteja, kommenttiraita ja muuta ylimääräistä. Jatkosuunnitelmat ovat vielä auki, mutta väsymyksestä huolimatta jotain lienee lupa odottaa.

”Meillä on viitosloota, johon ideat laitetaan talteen. Sitä käytettiin myös niin, että jos nelosta tehdessä tuli joku

huono läppä, niin tuomio oli viitoslootaan”, Mäntylä nauraa.

Vaikka nettijakelu on VHS-kasettien kopioimiseen verrattuna yliverkainen tapa levittää amatöörituotantoja, tekijä haaveilee myös laajemmasta näkyvyydestä. Onhan aikaisempiakin osia esitetty televisiossa.

”Harrastajaelokuvat ovat nyt murrosvaiheessa. Tekninen laatu on melkein tv-tasoa, ja jutut halutaan tehdä toisissaan, verrattuna siihen, että tehtäisiin kotivideoita kavereiden iloksi. Vaikka ei meillä mitään elokuva-alan koulutusta ole, tätäkin voi ajatella käytännöksi”, Mäntylä sanoo.

Olli Sulopuisto
toimittaja@jyy.fi

Huba-sarjan elokuvat voi ladata osoitteesta www.huba.fi

arviot

Surumielinen ylistys äidinrakkaudelle

Äideistä parhain. Suomi 2005. Käsikirjoittanut Jimmy Karlsson ja Kirsi Wikman Heikki Hietamiehen romaaniin perustuen. Ohjannut Klaus Härö.

Sota on suomalaisen elokuvan kestoaihe. Sen kulusta ja kohtaloista on vuosien saatossa rakennettu useat tunneuttimmista elokuvaklassikoistamme.

Klaus Härön ohjaama kotimainen laatudraama, *Äideistä parhain*, tarkastelee jatkosodan vuosia Ruotsiin lähetetyn sotälapsen kohtalon kautta. Näkökulma on tuore ja toimiva, sillä sotälapsia siirrettiin länsinaapurisiin yli 70000 eikä heidän tarinaansa ole valkokankaalla aiemmin nähty.

Elokuva kertoo Eerosta (lapsena Topi Majaniemi, aikuisena Esko Salmi- nen), jonka isä ei lupauksistaan huoli-

matta palaa rintamalta. Surun murta- ma äiti (*Marjaana Maijala*) ei jaksakaan pitää lapsestaan huolta ja Eero lä- hetetään Ruotsiin. Perillä odottavassa sijaisperheessä ei kuitenkaan kaikki ole kohdallaan. Sijaisäiti (*Maria Lund- qvist*) ei tunnu haluavan Eeroa kotiinsa, kieli on vierasta ja mielessä painaa sodan jättämä pelko ja äidin ikävä.

Elokuvan sävy on alusta loppuun su- rullinen ja lohduton. Harvat hymytkin välkehtivät kyynelten läpi, sillä Herra antaa ja ottaa eikä ihmispoloisen auta kuin tyytyä kohtaloonsa. Toivoa edus- taa pyyteetön äidinrakkaus, jonka ylis- tys nousee elokuvan ydinsanomaksi, erityisesti lopussa.

Surullisen kaunis tunnelma antaa näyttelijöille avaimet tarinan kuljetta- miseen. Ensimmäisessä elokuvaveroolis- saan esiintyvä 10-vuotias Topi Maja- niemi vakuuttaa haavoittuvaisena ja sam- malla tavattoman reippaana Eerona. Myös Eeron ruotsalaista äitiä esittävä Maria Lundqvist on loistava. Hän an- taa äidinrakkaudelle kipeät kasvot, joil- la tuska ja toivo vaihtelevat.

Tarja Kovanen

Klaustrofobinen kolmiodraama kostavasta rakkaudesta

Sofi Oksanen: *Baby Jane*. WSOY 2005.

Sofi Oksasen esikoinen *Stalinin lehmät* toi suomalaiseen kirjallisuuteen ensim- mäisen urbaanin goottikirjailijan, joka kirjoitti 2000-luvun ihmisen pimeästä, vaietusta puolesta. Oksasen toisen roma- nin ongelma on kuitenkin sama kuin ensimmäisen – kuinka kirjoittaa vapauttavasti ja vailla romantisointia ahdistuksesta ja puhumattomasta.

Oksanen selvästi tuntee kirjan mil- jöön, ihmistyypit ja ongelmat: huonos- ti hoidetut nuoret masentuneet, paniik- kihäiriöiset ja ahdistuspotilaat.

Ennakkoluuloton ja suora kirja pa- niikkihäiriöstä ja lesborakkaudesta kiehtoo lukijaa. Romaani traagisesta aih- eesta lähenee kuitenkin ajoittain me- lodraamaa, dekadenttia romantiikkaa.

Baby Jane on rakkaustriangeli rakas- tavaisista ja sairaudesta, joka särkee

idyllin. Päähenkilö rakastaa Pikiä, joka potee pahaa paniikkihäiriötä ja poistuu kotoaan vain humalassa kapakkaan. Pariskunta tekee bisnestä seksipuhe- luilla, nehän voi ihmiskammoinenkin hoitaa poistumatta talosta.

Sairaus sabotoi lopulta suhteen ja ker- toja päättyä miessuhteeseen. Uusi suhde kuvataan tunnekylläiseksi, ylirationaali- seksi kullissielämäksi, jonka takaa hää- möttöä salattu seksilinjoihin törky.

Romaanilla on monia ansioita: kie- len omaleimaisuus, kerronnan imevä tempo ja tarinan hyvä soljunta. Oksa- nen käyttää tehokkaasti toistoa ja kieli muistuttaa rocklyriikkaa. Ilmaisut ovat iskeviä ja tuoreita. Ongelma piilee kui- tenkin juuri kirjan ansioissa: *Baby Jane* puhuu vakavasta sairaudesta, mutta häivähtää tummaan romantiikkaan.

Minna Pöyhönen

Vanja-enon tasapaino järkkyy pahasti

Huoneteatteri: Vanja-eno. Käsikirjoittanut Anton Tsehov. Ohjannut Jussi Myllymäki.

Vanja-eno on peritshovilainen näytel-mä venäläisen maaseudun asukkaista, jotka kaipaavat menneeseen, tulevaan tai ylipäättään jonnekin, missä he eivät ole. Hiljaisen surumielinen pohjaväri- tysty on näytelmän parasta ja ominta an- tia, minkä vuoksi ohjaaja Jussi Mylly- mäen halu tehdä Vanja-enosta kome- dia on sangen erikoinen ratkaisu. Sanois- inpa tätä ilkeästi jopa viitteellistämiseksi.

Tsehovin tekstit sisältävät toki pal- jon hauskoja kohtia, mutta Vanja-eno- sa nämä huvittavat piirteet lähinnä li- säävät henkilöiden traagisuutta. Turha hössötys tekee komediallisista puolista rasittavia ja näytelmän tasapaino kärsii.

Viihteellistämisen seurauksena Son- jan hahmon tulkinta on kummallinen.

Sipriina Kauranen pääsee tuomaan näyttelijänkykyjään esiin oikeastaan vasta lopun monologissa, jota ei voi olla varjostamatta hahmon päätön käyt- täytyminen aikaisemmin. Sonja, joka vastaa pitkälti maatalon ylläpidosta, käy heinässä ja tyynnyttelee siinä si- vussa Vanja-enoan, ei ole mikään kuohahteva ja idioottimaisesti tohto- ri Astrovia liehittävä hupakko. Oh- jaajan tarve tehdä Sonjasta naurunalai- nen riistää näytelmältä sen ainoan tu- kipyvään.

Jotain vangitsevaa Huoneteatterin Vanja-enossa silti on, siitä ei pääse mi- hinkään. Hyvien puolten erottelu on kuitenkin huomattavasti hankalampaa kuin huonojen, joten totean vain, että näytelmästä löytyy hyviä oivalluksia ja Kari Otollisen Vanja-eno on staat- tisuudessaan vakuuttava.

Veera Jääskeläinen

Viime vuonna perustettu jyvaskyläläinen Bluesgators tulkitsee perjantai-iltana rytmiklassikoita.

Blues Live juhlii neljännesvuosisataa

Bluesmiehet keittävät itselleen kahvitkin

ON SYKSYINEN tiistai-ilta Jazz Barissa, Blues Live! ry:n kokous on juuri päät- tynyt. Kokouksessa säädettiin viikon päästä alkavan 25. festivaalin käytän- nön järjestelyjä. Nyt joutavat aktiivit muutamana sanan haastattelussa pudot- tamaan.

”Aikoinaan koko homma lähti aja- tuksesta, että tänne Keski-Suomeenkin pitää saada bluestapahtuma”, mainitsee yhdistyksen puheenjohtaja Hessei- nen.

”Ensimmäinen festivaali järjestettiin syksyllä 1981 sillä mielellä, että katso- taan, miten menee. Hyvin meni, ja ta- pahtuma päätettiin järjestää seuraava- nakin vuonna. Niillä jäljillä ollaan.”

”Festari täyttää nyt 25 vuotta, mutta yhdistyksenä meillä on 25-vuotispäivät vasta syksyllä 2006, yhdistyksen viralli-

nen perustamispäivä on 27. elokuuta 1981.”

KARISMAATTISEN, tietäväisen ja alati aktiivisen Heinosen luotsaama yhdistys tunnetaan erityisesti nyt juhlan aiheena olevan syysfestivaalin ansiosta.

Myös elokuinen Bluesristeily on va- kiinnuttanut paikkansa bluesharrasta- jien kalentereissa, ja vähin erin touko- kuussa järjestettävä Springtimeblues- kin on huomattu tuossa joukossa.

Lisäksi yksittäiset klubi-illat houkut- televat paikalle vakituisten kävijöiden ja sen yhden Raappahousun lisäksi kii- tettävästi myös muuta kansaa. Yhdistys on siis mallikkaasti tavoitteensa tehdä bluesia tunnetuksi.

”Aktiiviporukka on aika pieni”, tuu- maan Heinonen ja kiittelee joukkojaan,

”mutta kummasti aina tarvittaessa löy- tyy tekemisen henkeä.”

YKSI PITKÄÄN bluestyöläisenä puurtan- nut on Pökö Jäppinen.

”Tätä on mukava tehdä. Miekki olen jo niin pitkään ollut mukana, etten oi- kein osaa poiskaan jättäytyä”, hymyilee hän, kun tiedustelee jaksamisen salai- suutta.

”Kokemuksia on kertynyt, ja muisto- ja. Niin kuin nyt se, oliko se 1994, kun Lynwood Slim yöpyi meillä kotona. Kun heräilin aamusella kahvin tuok- suun, ihmettelin, kuka mokoma häärää keittiössä, kun vaimokin vielä nukkui siinä vieressä”, muikistelee hän pois- lähtiessään.

Riitta Koikkalainen
jylkkari@jyy.fi

Sinisen kapinan viikko

PISTETÄÄN, siskot ja veljet, kisa pys- tyyn. Kenellä meistä on ensi syksynä muhavin muisto syksyn 2005 pluska- pinoista?

Ne ovat tämän lehden ilmestyessä jo alkaneet. Menneenä sunnuntaina jul- kaistiin Blues Live! 25 years -levy, jossa J. Leino & Bluestroyers, Willie & the Wolves, Swamp Boogie, U. Pasanen Band ja Tyly Kohtalo tekevät kunniaa harrastamalleen musiikilajille.

Varsinainen 25-vuotisfestivaali alkaa keskiviikkona 28. päivänä Old Bricksis- sä. Silloin paikallinen duo Rattlesnake Daddies vie kuulijansa ilmaiseksi bluesin alkulähteille, 1920–1930-luvun Yhdysvaltain syvään Etelään. Samaan aikaan Jazz Barissa kitaroivat Jim Campilongo (USA) ja Ilkka Rantamäki Blues Band.

ALKULÄMMITTELYN JÄLKEEN tors- taina 29.9. Jazz Barissa meuhkataan. Vähemmän kiltisti. Boo Boo Davis (USA) mainitaan maailmalla suden-

kurkkuisena esiintyjänä, ja juu-u, mai- nesana osuu justuinsa eikä melkein.

Toinen illan esiintyjistä on Jyrockis- takin tuttu mehtärosvojoukko Suomen syvästä Savosta, Cosmo Jones Beat Machine.

Perjantaina 30.9. saman ravintolan lauteille nousee Mies, joka on lämmin kuin uunin pankko pakkasiltana, tul- kinnoiltaan ja taidoiltaan maailman parhaisiin kuuluva J. Leino, kerallansa Bluestroyersien herrasmiehet.

Toinen kotimainen esiintyjä on jy- väskyläläinen R&B-sälliporukka Blues- gators.

Ulkomaanherkkua tarjoilee 1940– 50-lukujen henkeen rytmiryhmä B.B. & the Blues Schaks, jota on sanottu Saksan parhaaksi bluesbändiksi. Puku- koodista ei kapinoiden ohjelmalehtisessä puhuta, mutta perjantailla tanssiken- gät voisivat olla järkevä valinta.

LAUANTAINA 1.9. juhlinta jatkuu Jazz Barissa jo iltapäivällä kolmelta tampe-

relaisen Jo' Buddyn keikalla, jonne on vapaa pääsy.

Itasemmalla Jyväshovissa hemmo- tellaan akustisen bluesin ystäviä Guy Davisin kitaroinnilla. Menomonoon saa liikettä W. C. Clark (USA), pitkän uran tehnyt soul-funk-rokettirollimies. Juke joint -soitanta tarjoaa ranskalais- duo Bo Weavil, ja kotimaista kitara- ja muutakin karismaa lauantain lavalle tuo Jaakko Heinonen Band.

Päätösajassa sunnuntaina 2.10. Jazz Barissa menoa tahdittaa Bo Weavil.

JA JOS ei tullut jo selväksi, niin omat suosikkini ovat keskiviikon Rattlesnake Daddies ja perjantain J. Leino & Bluestroyers. Kuulolle menen. Vaikka kuka mitä sanoisi.

Riitta Koikkalainen

Blues Live! -festivaali 28.9.–2.10.2005. Liput: 4–25 euroa, jos ei muuta mainita. Lisätietoja: <http://www.cc.jyu.fi/~thrafool/steve>

tekemistä

Menovinkit sähköpostitse osoitteella
jylkkari-menot@jyy.fi

Pop/Rock/Jazz/Klubit

Lutakko: Pe 30.9. Stam1na + The Machete + Rebelhead, La 1.10. YUP, La 8.10. Viikate.

Bar 68: Pe 30.9. Wired For Mono, La 1.10. Seapilots, Pe 7.10. Blake, La 8.10. Total Devastation.

Blaze: To 29.9. Phonour-klubi: DJ Anonymous (Lifesaver, HKI) + Apostoli & Liu.

Ilokivi: To 29.9. Kampus Audio -klubi, Pe 30.9. Ympäristöklubi: Lost Madison + Kapula Rattaissa, La 1.10. Club Kaappi: ”Päivätanssit”, Ke 5.10. Hevikaarokoe, To 6.10. Ässiä hatusta -improklubi, Pe 7.10. Seisomapaikkaklubi Goes Schwein 2 (mm. Ismo Leikola, Teemu Vesterinen), La 8.10. Seisomapaikkaklubi (mm. André Wickström, Ismo Leikola).

Jazz Bar: Ke 28.9. Ilkka Rantamäki Blues Band + Jim Campilongo Band, To 29.9. Blues Live 2005: Boo Boo Davis Band (USA/NED) + Cosmo Jones Beat Machine, Pe 30.9. Blues Live 2005: B. B. & The Blues Shacks (GER) + J. Leino & Bluestroyers Bluesgators, La 1.10. Blues Live iltapäiväkonsertti: Jo Buddy alk. klo 15, La 1.10. Brit Awards alk. klo 23, Su 2.10. Blues Live päätösjamit: Bo Weavil (FRA), Ke 5.10. Ben Granfelt Band, Pe 7.10. Blow, La 8.10. Blow, Ma 10.10. Meidän ilta jammaus ry

Redneck: To 29.9. Piru Kange, Pe 30.9. Ultramariini + Wojciech.

Fever: To 29.9. Glitz, Blitz ja Hitz: Klaus Thunder ja Ukkosmaine + Reckless Love, Pe 30.9. Redux (cover).

Vakiopaine: Pe 30.9. Klaus Thunder &

Ukkosmaine, La 1.10. Ns. Klubi (dj:t Silli, Jiri, Risto-Matti ja Sanna (Les Gillettes), Ma 3.10. Alipaine-klubi, La 8.10. Ville Leinonen, soolo

Klassinen

Jyväskylän Sinfonia: Ke 28.9. *Vastavierailu Japanista!* Klo 19 Jyväskylän Teatteritalo, Patrick Gallois kapellimestarina.

Näyttelyt

Keski-Suomen museo: *Maalarin maisema* – Keskiuomaalaista kuvataidetta, taidehalli. *A view from the north* – Graphica Creativa ’05:n näyttely 2.10. saakka alahallissa. *Tutkielmia ja luonnehdintoja* – Matti Klinggen maalauksia 7.10. alkaen alahallissa. **Alvar Aalto -museo:** Perusnäyttely *Alvar Aalto – arkkitehti*. Kaisa Soini: *Desire vacui* – *Tyhjän vuoksi* 2.10. saakka.

Keski-Suomen luontomuseo: Perusnäyttely *Perintönä ympäristö*.

Suomen käsityön museo: Perusnäyttely *Käsityössä elämän tuntu, Aikamatka ja Komeasti juhlaan. Minun Indonesiani* – näyttely Indonesian kulttuurista pukeutumisen, nukketeatterin ja tekstiiliperinteen välityksellä.

Jyväskylän taidemuseo: Suojassa *Graphica Creative ’05* 30-vuotissyntymäpäivän 2.10. asti.

Galleria Becker: Anna-Leena Vilhunen.

Galleria Harmonia: Jyrki Markkanen: *Kansalainen Kupla – Citizen Beetle* 29.9. alkaen.

Galleria Mystic: Tuomo Blomqvistin veistoksia 7.10. asti. Merja Malkin maalauksia 9.10. alkaen.

Vakiopaine: Pia Forsbackan akryylimaa-

lauksia 2.10. saakka. Will Lahti – Maalauksia 3.10 alkaen.

Teatterit

Jyväskylän kaupunginteatteri: *Mies se on vainajakin* to 29.9. klo 19, pe 30.9. klo 19. *Juurakon Hulda* la 1.10. klo 19, pe 7.10. klo 19, la 8.10. klo 13. *Juuraja* la 1.10. klo 13. *Mobile Horror* to 29.9. klo 19, la 1.10. klo 19, pe 7.10. klo 19. *Heikko esitys!* pe 30.9. klo 19, la 1.10. klo 13. *Pikkusisiipi* ke 5.10. klo 18 (ennakko), to 6.10. klo 18 (ensi-ilta), pe 7.10. klo 12. *Vuodet – saanko puhua rakkaudesta*, Eija Ahvon ja Toni Edelmännin vierailuesitys la 8.10. klo 14 ja 20.

Jyväskylän Huoneteatteri: *Vanja-eno* ke 28.9. klo 19, pe 30.9. klo 19, la 1.10. klo 19, su 2.10. klo 15, to 6.10. klo 19, pe 7.10. klo 19 ja su 9.10. klo 15.

Ad Astra -teatteri: *Puhu minulle rakkaudesta* – Caj Chydeniuksen lauluja. Esitykset la 1.10. klo 19, su 2.10. klo 19, pe 7.10. klo 19 ja la 8.10. klo 19 Vakiopaineen teatteritilassa.

Muut

Suomen käsityön museon *Minun Indonesiani* -työpajat ja työnäytökset. Työnäytökset klo 12 – 16.30. Pe 30.9. Hannele Hakanen – kolmiulotteista paperia. Su 2.10. Tarja Rajakangas – historiallista kirjansidontaa. Pe 7.10. Kyllikki Mitronen ja Marjo Vainio – sujuvaa sukantekoa. Työpajat: Ke 28.9. klo 17 – 20 Taidekirja – visio tulevaisuudesta. La 8.10. klo 10 – 14 Jalassa koreasti -työpaja. Ilmoittautumiset n. viikkoa ennen pajaa museon infoon.

Hevinaisen julkinen miehuuskoe

Se ei ole mies eikä mikään, joka ei heviä laula. Eikä nainen. Kunnan miehuuskoe on tehdä se julkisesti muiden silmien alla.

Tähän kokeeseen tarjoutuu taas mahdollisuus, kun järjestyksessään kolmas Hevikaraokeilta tulee syksyn pimetessä Jyväskylään. Asialla on tuttu syntipukki: JYYn kulttuurivaliokunta.

Laulunjohtajan soittoilialta löytyvät lähes kaikki klassikot 1970-luvun helmistä tähän päivään. Lokakuisen illan erikoisuutena on kotimaisten hevikapaleiden rantautuminen Ilokiven laululaiturille.

Lauluilialta löytyy kappaleita Kisistä Korniin ja Judas Priestistä Jimmy Eat Worldiin.

Jos aikaisemmat kerrat mitään kertovat, odotettavissa on tiivistä ja väkirkasta meininkiä kieli ainakin himpun verran poskessa. Nahkaa, humalaa, hiikää ja herkkää tunnelmaa koetaan lattialla varmasti. Örinää joka puolella.

Laulaen olisit jo perillä.

Toni Peltonen

Hevikaraoke III Ilokivessä keskiviikkona
5. lokakuuta kello 20–03. Liput 4 euroa.

Kauppakadun maistuvimmat opintosuoritukset

Harva opiskelija haluaa vain suorittaa, mutta kun opintosuoritusta voi tehdä baarin pöydästä käsin, halukkaita löytyy jo enemmän. Tähän jokasyksyiseen suorituspakkoon on osasyllisenä AIESEC:in järjestämä Kauppakadun Appro -tapahtuma, joka tänä vuonna järjestetään torstaina 6. lokakuuta.

Tuolloin kaupungin kadut täyttyvät sadoista haalaripukuista opiskelijoita, jotka kiiruhtavat baarista toiseen ja keräävät diplomiinsa leimoja, jotta viihdekulttuurin pääaineopinnot edistyisivät.

Miehiltä alimpaan approbaturin tutkintoon vaaditaan viiden tunnin aikana 10 juotua opintosuoritusta, naisilta taas kahdeksan. Toisessa päässä taas tohto-

rin tutkintoon vaaditaan venytetyssä kuuden tunnin suoritusajassa miehiltä 19 merkintää ja naisilta 17.

Leimajuoksen lähtöpaikkaa on täksi vuodeksi siirretty kompassilta lähemmäs idean akateemista lähdeettä, Seminarimäelle yliopiston päärakennuksen eteen. Loppubileet järjestetään kahdessa paikassa, joista Feverissä esiintyy Hemma Beast ja Kharmassa Humane.

Toni Peltonen

Kauppakadun Appro -opiskelijatapahtuma
Jyväskylässä torstaina 6.10.2005. Lisätietoja
osoitteesta: www.kauppakadunappro.com.
Liput 10 euroa.

JYRKI MARKKANEN

Kuplan kansalaisuutta etsimässä

KUPLAVOLKKARI ei ole vain auto vaan ilmiö. Taidegraafikko **Jyrki Markkanen** tapauksessa ihastus kyseiseen autoon on ollut pysyvää laatua.

”Kyllä kaikki varmaan alkoi siitä, kun ostin isäpuolelta ensimmäisen kuplani 800 markalla. Mutta muistan jo lapsuudesta, että piirsin kuvaamataidon tunnilla tarkkaan kuplan läpileikkauksen, jonka olin nähnyt jossain”, Markkanen kertoo.

Onpa tämä ihastussuhde tuottanut kirjankin. *Kupla* ilmestyi toissa vuonna jyvaskyläläisen Atena Kustannuksen julkaisemana.

”Mikään autohullu en ole. Koen volkkarin vain erilaisena asiana. Melkein leluna.”

NYT VUOROSSA ON valokuvanäyttely. Markkanen on jo parinkymmenen vuoden ajan kuvannut kuplia ja vanhoja pakettivolkkareita, mutta viime aikoina etualan ovat vallanneet autojen omistajat. Näyttelyn tyypillisin kuva on makeasta autosta, jonka vieressä seisoo sen ylpeä isäntä tai emäntä.

Omistajia yhdistää taiteilijan mukaan ainoastaan se, että he pitävät vilpittömästi ajopelistään. Heille Kupla on toveri ja täysivaltainen perheenjäsen.

”Volkareilla on usein nimi ja niiden merkkipäiviä vietetään.”

TAITEILIJAN ELÄMÄN varrelle on mahtunut monta samanmallista autoa,

mutta enää ei kuplaa pihasta löydy. Eikä Markkanen mukaan tulekaan.

”Viimeinen myytiin kuusi vuotta sitten, kun perhe ei meinannut mahtua siihen.”

”Lopullinen niitti tuli, kun meillä hajosi pesukone. Kun viikko oltiin pesty nyrkkipyykkiä, myytiin kupla ja ostettiin uusi pesukone”, Jyrki Markkanen muistaa hymähdellen.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

Kansalainen kupla. Jyrki Markkanen valokuvia volkkareista. Näyttely Galleria Harmoniassa (Hannikaisenkatu 39) 29.9.–23.10.2005.

kampuskin

Tiistaina 4.10. kello 19
Kwak Kyung-taek: *Ystävä*
(Etelä-Korea 2001) K-15

Kun elokuva tulee Etelä-Koreasta, on totuttu odottamaan verenhuruutta ja väkivaltaa. *Ystävä* ei petä: se on toiminnallinen mafiaelokuva eli väkivaltaa-asuista pitävät saavat viikkoanonksensa takuuvarmasti. Mutta **Kwak Kyung-taekin** teos on myös sukupolvielokuva, jossa seurataan neljän pojan matkaa mieheyteen.

Ehkä mielessäni kummittelivat länsimaiset *Kummisedät*, ja niihin sisältyvät kasvun tarinat. Vai mistä syystä *Ystävää* katsoessa väliin tuntui, että tarinan pääjuonteet eivät soi yhteen, niin kuin niiden on kenties ajateltu soivan? Yhtä kaikki, kotimaassaan elokuva on ollut suuri menestys, käsittään siinä aasialaisittainkin arkoja asioita: häpeää ja sen kohtaamista.

Ja juu, kyllä tarina siitä, kuinka pojasta kasvaa mies, ja millainen, on aina kertomisen arvoinen – ja katsomisenkin.

Tiistaina 11.10. kello 19
Tony Gatlif: *Gadjo Dilo* – muukalainen
(Romania/Ranska 1997) K-11

Kun olin pikkulikka meillä tapasi käydä kylässä **Lorriinin Kalle** ja **Vanni** (Florinin Kaarlo ja Fanny). Kalle oli kuulu hevosties ja lämmin isyysdäminen perheensä. Toisaalta odotin vierailuja, toisaalta teki mieli juosta karkuun, sillä Kalle muisti aina pyytää mukaansa lähtiessään: ”Kyllä sie

meijän mukulana menisit.” En minä halunnut kotoani minnekään!

Jotkut kyläläiset katsoivat Lorriineja karsaasti – he olivat romaneja.

Kallen perhettä ajattelin, ja joitain muita kotiseutuni romaniperheitä, katsoessani **Gatlifin** *Romaniassa* kuvaamaa elinvoimaa pursuavaa elokuvaa. Siinä nuori mies lähtee toivomatulle löytääkseen mystisen laulajattaren, josta hänen jo kuollut isänsä on kovasti pitänyt. Pian hän löytää itsensä asumasta romaniyhteisessä, ja rakastuu romanityttöön.

Kertoessaan rakkaustarinaa ja seurattessaan miehen elämää hänelle entuudestaan tuntemattoman kulttuurin sisällä Gatlif saa katsojansakin pohtimaan kulttuurien erilaisuutta ja suvaitsemattomuuden erilaisia ilmenemismuotoja. Myös kysymään, minkä vuoksi kulttuurieroja niin herkästi käytetään perustelemaan itselle vieraiden ihmisryhmien huonoa kohtelua, toisten rankkaamiseen vähemmän arvokkaiden joukkoon.

Riitta Koikkalainen

Stéphane (Romain Duris) etsii laulajatarta Gadjo Dilossa.

ilokivi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON YLIOPIILASKUNTA

LOUNAS PÄIVITTÄIN KLO 11–16
Myös vegaanivaihtoehto joka päivä.

Opiskelijahinta 2,35 e sisältää leivän, levitteen ja juoman.
Jatko-opiskelijat 4,05 e – muut 4,80 e

10 kappaleen ruokaliput:
opiskelijoille 22,50 e, jatko-opiskelijoille 40,50 e, muille 48,00 e.

TI 27.9. Kasvispapupata Broilerleike Riistakaristys	TI 4.10. Kasviswokki Kalkkunapihvi Merellinen lasagne
KE 28.9. Pinaattikeitto Uunimakkara Possu-pekoniastike	KE 5.10. Purjoperunavuoka Kalamurekepihvi Aurajuusto-hedelmäporsaspata
TO 29.9. Kesäkurpitsakeitto Leivitetty kala, purjokastike Broilerpastapaistos	TO 6.10. Täytetyt kasvis-herkkusieniohukaiset Kalagradiini Jauheliha-punajuuri-ryörykkä
PE 30.9. Kasviskaalilaatikko Kaalilaatikko Kirjoholimurekepihvi Nakkikastike	PE 7.10. Feta-pinaattipiirakka Kinkkukastike, spaghetti Mausteinen broilerpata
MA 3.10. Aurajuustokiusaus Keitetyt nakit, perunasose Jauhelihakastike	MA 10.10. Kukkakaalilasagnette Paistettu lohi, tartarkastike Mangobroileri

Ruokalistat netistä: www.jyy.fi/ruokalista.php

jälkikirjoitus

Saara Bergström

Onko kyynisyys ja pessimismi älykkyyttä?

SNAKIRJAN MUKAAN pessimismi on taipumus nähdä asiat synkässä valossa. Filosofiasa se on oppi, jonka mukaan maailmassa on enemmän mielipahaa ja pettymyksiä kuin onnellisuutta. Kreikkalaisessa filosofiasa kyynikoksi (kr. kyne, koira) sanotaan ihmistä, joka ei pidä kulttuuria tai sivistystä (tai jotakin muuta) arvossa.

Ironista kyllä, nykykyynikko on mielestään älykäs, tiedostava ja kriittinen nuorison valioedustaja. Hänen lempiharrastuksiaan ovat kaikenlainen valitus ja arvostelu. Kyynikon elämänsä asenne on yltyökriittinen – joku voisi kutsua sitä itsekeskeiseksi.

Kyynikko kokee suurta ylemmyyttä ympäristöönsä nähden, onhan hänellä mielipiteitä. Muiden silmissä hän näyttää ikävältä marmattajalta.

Kyynistä asennetta on helpompi perustella kuin myönteistä ajattelutapaa. Ehkä juuri siksi kyynisyyttä pidetään jotenkin älykkäänä. Tosiasia älykäs optimisismi on suurempi henkinen urytyö kuin ainainen nillittäminen – vaatihan se ovelampaa itsepetostakin kuin pelkkä ruikutus.

ENITEN KYYNISYYDEN ja pessimismin ihannoinnissa riepoo se, että tätä kurjailua pidetään itsessään älykkäänä, jotenkin ylevänä asenteena. Usein tarkempi tutkiskelu paljastaa, ettei kurjailun takana ole muuta kuin asennevammaisuutta.

Itse asiassa tämä epäterveen kyynisyyden palvonta ja älyllistäminen on koko länsimaisen nykykulttuurin perimmäisiä vitsauksia. Ilmiöön törmää päivittäin median antimia nauttiessa – lehdet, radio, tv ja mainokset pakkosyöttävät vinoa, elämään kyllästyntä asennetta.

Negatiivinen suhtautuminen asioihin on helppo ratkaisu, kun maailman ikävät puolet hypäävät kaikista helpoiten silmillemme.

Kyyninen asenne asiasta kuin asiasta tekee päätöksen ajattelijan puolesta jo etukäteen: kaikki on pahaa tai kelvotonta. Pitäisiköhän välillä pysähtyä pohtimaan kriittisyyden ja kyynisyyden eroa? Kriittisyyden avulla olisi mahdollista pohtia asioiden arvoa ja ihan itse päättää, onko jokin seikka hyvä tai huono.

STIPENDEJÄ OPISKELIJOILLE

Kaatuneiden Muistosäätiö jakaa opiskelustipendejä yliopistoissa ja korkeakouluissa perustutkintoa opiskeleville vähävaraisten rintamamiesperheiden lapsille.

Tarkemmat ehdot hakemuslomakkeella, jonka saa internet-sivuiltamme www.kolumbus.fi/kaatuneiden.muistosaatio. Lomakkeen voi tilata myös sähköpostitse: kaatuneiden.muistosaatio@kolumbus.fi tai poikkeustapauksessa puhelimitse 15.11. asti tiistaisin klo 10-12, puh. 09-449 412.

Hakuaika päättyy 30.11.2005. Stipendit jaetaan huhtikuussa 2006.

Hakemukset toimitetaan postitse os. Kaatuneiden Muistosäätiö, Arkadiankatu 12 B, 00100 Helsinki.

KAATUNEIDEN MUISTOSÄÄTIÖ
Hallitus

S U O M E N K U L T T U U R I R A H A S T O

VUODEN 2006 APURAHAT

Apurahat myönnetään pääasiassa yksityishenkilöille, työryhmille ja yhteisöille suomalaisen kulttuurin edistämiseen. Apurahat on tarkoitettu jatko-opintoihin ja tutkimustyöhön sekä taiteelliseen työskentelyyn. Akateemisiin perusopintoihin voi hakea apuraha vastaa opintojen loppuvaiheessa, lähinnä lopputyön erityiskustannuksiin. **Hakuaika päättyy maanantaina lokakuun 31. päivänä 2005.** Apurahoja haetaan Kulttuurirahaston lomakkeella. Hakemukset liitteineen toimitetaan osoitteella Suomen Kulttuurirahasto, PL 203, 00121 Helsinki. Viimeisen hakupäivän kotimaan postileima hyväksytään. Ulkomailta lähetettyjen hakemusten tulee olla rahaston toimistossa 31.10.2005. Käsiteltäväksi ei oteta faksilla tai sähköpostilla lähetettyjä eikä myöskään myöhästyneitä hakemuksia.

Apurahat myönnetään yleisrahastosta ja vuonna 2006 jakovuorossa olevista nimikkorahastoista. Lisäksi **Eero Härmäläisen rahasto** jakaa apurahoja savolaisille perus- ja jatko-opiskelijoille kansallisten tieteiden tutkimukseen. Etusijalla ovat Suomen historian, kielen ja kirjallisuuden alan hakijat.

Hakemukseen on liitettävä työnohjaajan lausunto opintomenestyksestä tai työsuunnitelmasta sekä kopio opintorekisteristä.

Lisätietoja apurahoista saa rahaston kotisivuilta www.skr.fi, sähköpostitse info@skr.fi tai puhelimitse (09) 612 810 klo 10-15, sekä nimikkorahastojen erityistarkoituksista hakulomakkeen mukana jaettavasta ja kotisivuilla olevasta hakuoppaasta.

Hakulomakkeita voi noutaa kotisivuilta www.skr.fi, Suomen Kulttuurirahaston toimistosta, Bulevardi 5 A, 00120 Helsinki, arkisin klo 8.30-15.30, yliopiston opiskelijaneuvonnan toimipisteistä tai sähköpostitse info@skr.fi, faksilla (09) 640 474 tai puhelimitse (09) 612 810.

Myönnettyistä apurahoista ilmoitetaan apurahan saajille helmikuun puolivälin jälkeen 2006. Apurahat julkistetaan Suomen Kulttuurirahaston vuosijuhlissa 27.2.2006. Tämän jälkeen ne ovat nähtävissä rahaston kotisivuilla www.skr.fi.

INFLUENSSA-ROKOTUKSET RISKIRYHMILLE

Ke 12.10.05
klo 11.30-13.00

To 27.10.05
klo 11.30-13.00

KELA- ja opiskelijakortti mukaan
Ilmoittaudu ajanvarauksessa

TAIKAPUOTI

- KARNEVAALI
- JONGLÖÖRAUS
- PULMAT
- PILAILU
- TAIKURI
- MASKEERAUS
- KORTTISARJAT
- YM.YM.

Vaasankatu 10
Puh. 610 516

Get outta here!

non stop
Bangkok alka. **699,-**
hotellihuone alka. 16,-/yö

non stop
New York alka. **456,-**
dormi alka. 24,-

Sydney alka. **1162,-**
dormi alka. 15,-

Alkaen hinnat menopaluu- lennoille Helsingistä sis. verot ja palvelumaksun. Voimassa opiskelijoille (yöaikäraja vaihtelee) ja nuorille (alle 26v.) ISIC/IYTC/EUR26-kortti tarvitaan. Hinnossa matkustus- ja myyntirajoitteita. Perillä voit olla jopa vuoden, lue säännöt netistä.

Lentopassit esim. **China Unplugged**
Helsinki - Bangkok - Hong Kong - Shanghai - Peking - Helsinki alka. **989,-**

Aussie Explorer
Helsinki - Hong Kong - Sydney// Perth - Singapore - Helsinki alka. **1305,-**

RTW 1 - Pallon ympäri 5 pysähdystä
Helsinki - Pariisi - New York - L.A. - Osaka - Bangkok - Helsinki alka. **1350,-**

STA TRAVEL

www.statravel.fi

Avoinna
MA-PE 10-19, LA 11-15
Puhelinmyynti
MA-PE 9-19, LA 11-16, 09 6812 7710

SONAATTI SHOW
-Ilman vippaskonsteja

Tässä kolmen kaveruksen kokemuksia **SONAATTIN** ravintoloista

Enemmän kavereita!

Vaivatta ravitsevaa ruokaa!

International connections!

Voit tarkistaa päivittävät ruokalistat netistä osoitteesta www.sonaatti.fi tai wap-kännykälläsi - wap.sonaatti.fi

Nyt kaikki tämä on mahdollista omalla kampusalueellasi!
SONAATTI TARJOAA 3 IN 1 -PAKETIN - ja vieläpä USKOMATTOMAN EDULLISEEN hintaan!

LOGOTAKOMO

Palvelulista opiskelijoille

Polkupyörien korjausta Laajavuorentie 2 Jyväskylä puhelin 333 7066

Kilvet, nimeulat, opasteet Vaajakoskentie 9 Jyväskylä puhelin 333 7064

Autojen huollot Laajavuorentie 2 Jyväskylä puhelin 333 7060

Kierrätyskauppa EkoCenter Hakutie 9 Jyväskylä puhelin 333 7040

Taulunkehystys Vaajakoskentie 9 Jyväskylä puhelin 333 7029

Verhoomo/Kutomo Hakutie 9 Jyväskylä puhelin 333 7045

Pesulapalvelut Halssilan Pesula Pulmusentie 2 Jyväskylä puhelin 333 7050

Gradujen sidonta, liikelahjat Vaajakoskentie 9 Jyväskylä puhelin 333 7027

Puusepäntuotteiden valmistus Tallilantie 6 Vaajakoski puhelin 333 7081

Metallituotteiden valmistus Kirkkokatu 11 Tikkakoski puhelin 333 7071

Rakennusalan palvelut Tallilantie 6 Vaajakoski puhelin 333 7084

Ompelimo Vaajakoskentie 9 Jyväskylä puhelin 333 7035

Graafiset Mediapalvelut Vaajakoskentie 9 Jyväskylä puhelin 333 7025

TEKEVÄ

Vaajakoskentie 9, 40320 Jyväskylä
puhelin (014) 333 7000
faksi (014) 333 7091
www.tekeva.net

VOITTO BILEET PART_1:SSÄ

KESKIVIIKKONA 5.10.

KOULUT KOHTAAVAT!

www.voitto82.fi

MEITSI VOITTA!

VOITTO!

SEHÄN NÄHDÄÄN PART_1:SSÄ 5.10.

★ Soitto-tunnit 22-24
Ma-to 23-24
AITO OIKEA

Tuoppi 0,5 L. Siideri pullo 2,50 €

Kulttuuriravintola
YLÄ RUTH
Seminaarinkatu 19, Jyväskylä

Acer Aspire 3613LC

- prosessori Intel Celeron M 370 1,5 GHz
- keskusmuisti 256 Mt DDR2
- kiintolevy 40 Gt IDE
- 15" aktiivivärinäyttö, XGA
- integroitu näyttönohjain, max 128 Mt
- sisäinen DVD/CD-RW -asema (Combo)
- integroitu verkkokortti 10/100BaseT
- integroitu 56 Kbps modeemi
- integroitu äänikortti ja kaiuttimet
- mm. 3 x USB 2.0-liitäntää
- virtalaitte ja litiumioni-akku
- Microsoft Windows XP Home FI
- takuu 1 vuosi

695 €

Epson Stylus CX3650

- A4-tulostin/skanneri/kopiokone
- tulostustarkkuus 5760 x 720 dpi
- tulostusnopeus max 15 s/min
- skannaustarkkuus 600 x 1200 (opt.)
- erilliset 4 värisäiliötä
- USB-liitäntä
- Win ja Mac

75 €

Acer Aspire 3003LMI

- prosessori AMD Sempron 3000 + keskusmuisti 512 Mt DDR 333
- kiintolevy 80 Gt IDE
- 15" aktiivivärinäyttö, XGA
- integroitu näyttönohjain, max 64 Mt
- polttava DVD+-RW -asema Dual Layer
- integroitu verkkokortti 10/100BaseT
- integroitu langaton verkkokortti b/g
- integroitu 56 Kbps modeemi
- integroitu äänikortti ja kaiuttimet
- mm. 3 x USB 2.0-liitäntää
- virtalaitte ja litiumioni-akku
- Microsoft Windows XP Home FI
- takuu 1 vuosi

835 €

Apple iPod Mini

- värikäs digitaalinen musiikkisoitin
- tallennuskapasiteetti 4 Gt (jopa 1000 kappaletta) tai 6 Gt
- 4,24" taustavalaistu näyttö
- neljä väriaihtoehtoa: hopea, vihreä, sininen ja vaaleanpunainen
- mitat: 5,1 x 9,1 x 1,3 cm (lxxxs)
- paino vain 103 g
- takuu 1 vuosi

AIK. 229 €

Sandisk USB-muistit:

- Sandisk Cruzer 256 Mt USB 2.0.....25 €
- Sandisk Cruzer 512 Mt USB 2.0.....40 €
- Sandisk Cruzer 1 Gt USB 2.0.....75 €
- Sandisk Cruzer Micro 2 Gt USB 2.0.....145 €

Klemettilä:

Ritari Siniparta.
Gilles de Rais'n tarina

31 €

Karisto (toim.):

Suuret ikäluokat (Vastapaino)

30 €

Luukkainen & Valli (toim.):

Kaksitoista teesiä opettajalle (PS-kustannus)

32 €

Vehmas:

Vammaisuus. Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan (Gaudeamus)

28 €

Stafford & Webb:

Ajatus. Otatko kaiken irti siitä, mitä sisältäsi löytyy? (readme.fi)

35 €

Bott:

Pc & Windows XP käyttökuuntoon (readme.fi)

23 €

Kampus Data
Atk-myynti p. 3333 601

Kampus Data - atk-laitteiden asiantuntija

Uudet yhteystietomme: Gummeruksenkatu 6, 40100 JYVÄSKYLÄ P. 3333 600, fax 3333 633
Avoinna: ma-pe 10-18 ja la 10-14 Puhelinmyynti ma-pe 9-17
www.kampusdata.fi

Kampus Kirja
Kirjamyynti p. 3333 610

Tiede- ja tietotekniikkatuotteet ylioppilaskunnan omistamasta liikkeestä

OPISKELIJAKORTILLA
pysyvästi normaalihintaisista tuotteista

-15%

KAUPPAKESKUS FORUM
ma-pe 10-19, la 10-17
P. 282 599

Paviljonkipäivä 1.10.

Toritapahtuma
kristilliset opiskelijajärjestöt ja seurakunnan toiminta esittäytyvät klo 14.30-16.30

Gospel Covertajat
ja Gospel kautta aikojen klo 15.15

Messu
Simo Peura, Jukka Keski-
talo, Pekka Björninen,
Sakari Ainali klo 17

Iltajuhla klo 19
Juha Tapio

.kraka
Tulus

Rodin Pizza & kebab

Hannikaisenkuu 29, 40100 Jyväskylä

Avoinna: Ma-To 11.00-22.00, Pe-La 11.00-05.00, Su 12.00-21.00
Soita, tilaa ja nauti kotonasi! **Puh. 211 979**
ILMAINEN KOTIINKULJETUS

Kun tilaat vähintään kaksi annosta, yhden annoksen kuljetus kaksi euroa.
KULJETUS klo 21.30 saakka!
Opiskelijoille 10% Alennus.
Tarjous koskee vain pizzeriassa syödessä.

FIRMA2005 -YRITYSMESSUT
NYT KESKIVIIKKONA 28.9.
Agora, Mattilanniemi klo 10.00-16.00

Keski-Suomen mielenkiintoisimmat yritykset.
Päivä täynnä monipuolista ohjelmaa.

Käy katsomassa myös www.firmamessut.com

ALAN PIZZERIA PUB

Porrastie 1, Myllyjärvi

Kaikki normaalit PIZZAT **5€**

KEBABIT **6€**

Meiltä saat myös pihvit ja salaattit!

Ilmainen kotiinkuljetus
Puh. 3111 508

KARAOKE perjantaisin ja lauantaisin,
Keskiviikkoisin ELÄVÄÄ musiikkia.

AVOINNA:
MA-TI-TO 11-23
KE-PE-LA 11-02
TERVETULOA!

JYLKKÄRIN
KAUPUNKINUMERO
53.000 kpl/Jyväskylä
ilmestyy 12.10.
aineisto viim. 5.10.
puh. 050 5923696/Veximedia

torstaisin **MAX FACTORY** The Best of 70's-80's-90's

RAATIKELLARI - bileet on meillä -

Su-Pe **1€** - eurolla bileet -
- esim. ill-olut 0,3 -

kauppakatu 33 - joka ilta 22-04 - k-18 - www.raatikellari.com

käyntikorteista...
... jättijulistaisiin

JYVÄSKYLÄN KOPIOTEAM
Myynti: 40100 Jyväskylä
puh 014 - 217 000
email: kopia@jyväskyläkopio-teami.fi

www.kopio-team.fi

REPPU MARKKINAT
Koulu-repun ostajalle Minipätkä **SATEENVARJO ILMAISEKSI**
HUIPPU EDULLINEN

NAHKASALKKU
Olkahihnalla, sisällä vetoketjutasku, kynäpaikkoja, tasku laskimelle ja takana vetoketjutasku koko 41x32x11.
norm. 149 €
säästä -45%
nyt **79€**

Alisan SALKKU
Olkahihnalla, sisällä useita taskuja mm. tietokoneelle, takana vetoketjutasku koko 40x34x15.
norm. 5 €
säästä -25%
39.95€

K. nahkainen SALKKU
Olkahihnalla, useita taskuja, koko 31x41x16
norm. 27 €
säästä -25%
19.95€

Iso Cap REPPU
(27 €) **19,95**
Pehmusetet olkaimet ja selkätuki, heijastin, 3 vetoketjutaskua, sisällä: 3 vetoketjutaskua, kynäpaikka jne.

Nahka REPPU
(49 €) **35,95**
Pehmusetet olkaimet, etutaskulla. Väri musta.

Iso Cap OLKALAUKKU
suurennettava malli useita vetoketjutaskuja erikoispehmusetet olkahihnalla koko 40x30x16
norm. 18 €
säästä -25%
19.95€

Cap REPPU TIETOKONE TASKU
(34 €) **24,95**
Pehmusetet olkaimet ja selkätuki, iso 2-osainen, tietokonetasku, tasku cd-soittimelle, sisällä: penaali, avainlenkki, taskuja.

Suosittu OLKALAUKKU
• kansiokoko 30x30x12
• vetoketjutaskuja
norm. 20 €
säästä -25%
14.95€

Bedrock MATKAKASSI
Olkahihnalla
• kassin päissä + edessä vetoketjutaskut
• musta ja sininen
• koko 56x32x28
norm. 23 €
säästä -25%
16.95€

Miesten automaatti SATEENVARJO
(7 €)
5€

Minipätkä SATEENVARJO
paljon eri värejä
norm. 7 €
säästä -25%
4.95€

Neule-PIPO
thinsulatevuorilla
12 €
säästä -50%
5.95€

Naisten NAHKASORMIKKAAT
fleecevuorilla
norm. 30 €
säästä -50%
14.95€

Miesten NAHKASORMIKKAAT
kudottulavuorilla
norm. 14 €
säästä -60%
4.95€

Neule-SORMIKKAAT
thinsulatevuorilla
norm. 6 €
säästä -25%
3.95€

Stretch NEULE-SORMIKKAAT
norm. 4 €
säästä -50%
1.95€

Neule-KAULA-LIINA
norm. 14 €
säästä -50%
6.95€

Neule-SORMIKKAAT
thinsulatevuorilla
8 €
säästä -50%
3.95€

FORUM
Palvelemme ma-pe 9-19 la 9-17
Asemakatu 7, puh. 614 465
FORUM

Mini Laukku
1. kerros TORIKESKUS 612 331

TORIKESKUS
Palvelemme ma-pe 10-19 la 10-15

www.laukkuja.fi

JYVÄSKYLÄ

JYVÄSKYLÄ